

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a doua extinsă)
21 septembrie 2005*

Ahmed Ali Yusuf și Al Barakaat International Foundation
împotriva
Consiliului Uniunii Europene și Comisiei Comunităților Europene

„Politica externă și de securitate comună — Măsuri restrictive împotriva anumitor persoane și entități care au legătură cu Osama ben Laden, cu rețeaua Al-Qaida și cu talibanii — Competența Comunității — Înghețarea fondurilor — Drepturi fundamentale — Ius cogens — Control jurisdicțional — Acțiune în anulare”

În cauza T-306/01,

Ahmed Ali Yusuf, cu domiciliul în Spånga (Suedia),

Al Barakaat International Foundation, cu sediul în Spånga,

reprezențați de L. Silbersky și T. Olsson, avocați,

reclamanți,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de domnul M. Vitsentzatos, doamnele I. Rådestad și E. Karlsson și domnul M. Bishop, în calitate de agenți,

și

Comisia Comunităților Europene, reprezentată de domniile A. Van Solinge, J. Enegren și C. Brown, în calitate de agenți, cu domiciliul ales în Luxemburg,

pârâți,

susținuți de

Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, reprezentat inițial de domnul J. Collins, ulterior de doamna R. Caudwell, în calitate de agenți, aceasta din urmă fiind asistată de doamna S. Moore, barrister, cu domiciliul ales în Luxemburg,

intervenient,

având ca obiect, inițial, o cerere de anulare, pe de o parte, a Regulamentului (CE) nr. 467/2001 al Consiliului din 6 martie 2001 de interdicere a exportului anumitor mărfuri și servicii către

* Limba de procedură: suedeza.

Afganistan, de întărire a interdicției de zbor și de extindere a înghețării fondurilor și a altor resurse financiare în ceea ce-i privește pe talibanii din Afganistan și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 337/2000 (JO L 67, p. 1), și, pe de altă parte, a Regulamentului (CE) nr. 2199/2001 al Comisiei din 12 noiembrie 2001 de modificare, pentru a patra oară, a Regulamentului nr. 467/2001 (JO L 295, p. 16) și, ulterior, o cerere de anulare a Regulamentului (CE) nr. 881/2002 al Consiliului din 27 mai 2002 de instituire a unor măsuri restrictive specifice împotriva anumitor persoane și entități care au legătură cu Osama ben Laden, cu rețeaua Al-Qaida și cu talibanii și de abrogare a Regulamentului nr. 467/2001 (JO L 139, p. 9),

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a doua extinsă),

compusă din domnii N. J. Forwood, președinte, J. Pirrung, P. Mengozzi, A. W. H. Meij și M. Vilaras, judecători,

grefier: domnul H. Jung,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 14 octombrie 2003,

pronunță prezenta

Hotărâre

Cadrul juridic

1 Potrivit articolului 24 alineatul 1 din Carta Națiunilor Unite, semnată la San Francisco (Statele Unite ale Americii) la 26 iunie 1954, membrii Organizației Națiunilor Unite (ONU) „conferă Consiliului de Securitate răspunderea principală pentru menținerea păcii și securității internaționale și recunosc că, îndeplinindu-și îndatoririle impuse de această răspundere, Consiliul de Securitate acționează în numele lor”.

2 Potrivit articolului 25 din Carta Națiunilor Unite, „[m]embrii [ONU] sunt de acord să accepte și să execute hotărârile Consiliului de Securitate în conformitate cu prezenta Cartă”.

3 În temeiul articolului 48 alineatul 2 din Carta Națiunilor Unite, hotărârile Consiliului de Securitate adoptate în scopul menținerii păcii și securității internaționale „sunt executate de Membrii Organizației Națiunilor Unite direct, cât și prin acțiunea lor în cadrul organismelor internaționale corespunzătoare din care fac parte”.

4 Potrivit articolului 103 din Carta Națiunilor Unite, „[î]n caz de conflict între obligațiile Membrilor Națiunilor Unite decurgând din prezenta Cartă și obligațiile lor decurgând din orice alt acord internațional, vor prevala obligațiile decurgând din prezenta Cartă”.

5 Potrivit articolului 11 alineatul (1) UE:

„Uniunea definește și pune în aplicare o politică externă și de securitate comună care include toate domeniile politicii externe și de securitate, ale cărei obiective sunt:

- apărarea valorilor comune, a intereselor fundamentale, a independenței și integrității Uniunii, în conformitate cu principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite;
- consolidarea securității Uniunii sub toate formele;
- menținerea păcii și consolidarea securității internaționale, în conformitate cu principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite [...].”

6 Potrivit articolului 301 CE:

„În cazul în care o poziție comună sau o acțiune comună, adoptată în conformitate cu dispozițiile Tratatului privind Uniunea Europeană referitoare la politica externă și de securitate comună, prevede o acțiune a Comunității care urmărește să întrerupă sau să reducă, în tot sau în parte, relațiile economice cu una sau mai multe țări terțe, Consiliul, hotărând cu majoritate calificată la propunerea Comisiei, adoptă măsurile urgente necesare.”

7 Articolul 60 alineatul (1) CE prevede:

„În cazul în care, în situațiile menționate la articolul 301, este considerată necesară o acțiune a Comunității, Consiliul, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 301, poate adopta în raport cu țările terțe respective măsurile urgente necesare în ceea ce privește circulația capitalurilor și plățile.”

8 Potrivit articolului 307 primul paragraf CE:

„Dispozițiile prezentului tratat nu aduc atingere drepturilor și obligațiilor care rezultă din convențiile încheiate până la 1 ianuarie 1958 sau, pentru statele membre aderente, înainte de data aderării acestora, între unul sau mai multe state membre pe de o parte și una sau mai multe țări terțe pe de altă parte.”

9 În cele din urmă, articolul 308 CE prevede:

„În cazul în care, în cursul funcționării pieței comune, o acțiune a Comunității apare ca necesară pentru realizarea unuia dintre obiectivele Comunității, fără ca prezentul tratat să fi prevăzut atribuțiile de acțiune necesare în acest scop, Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei și după consultarea Parlamentului European, adoptă dispozițiile corespunzătoare.”

Istoricul cauzei

10 La 15 octombrie 1999, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite (denumit în continuare „Consiliul de Securitate”) a adoptat Rezoluția 1267 (1999), prin care, printre altele, acesta a condamnat faptul că pe teritoriul afgan continuă să fie găzduiți și antrenați teroriști și se pregătesc acte de terorism, a reafirmat convingerea sa că reprimarea terorismului internațional este esențială pentru menținerea păcii și securității internaționale și a deplâns faptul că talibanii continuă să îi asigure refugiu lui Osama ben Laden (denumit Oussama ben Laden în majoritatea versiunilor în limba franceză ale documentelor adoptate de instituțiile comunitare) și să îi permită acestuia și asociaților săi să conducă o rețea de câmpuri de antrenament al teroriștilor pe teritoriul deținut de ei și să se folosească de Afganistan ca de o bază pentru dirijarea unor operațiuni teroriste internaționale. La alineatul (2) din această rezoluție, Consiliul de Securitate a solicitat

talibanilor să îl predea neîntârziat pe numitul Osama ben Laden autorităților competente. Pentru a asigura respectarea acestei obligații, alineatul (4) litera (b) din Rezoluția 1267 (1999) prevede că toate statele vor trebui, în special, să „[î]nghețe fondurile și alte resurse financiare care rezultă în special din bunuri care aparțin talibanilor sau care sunt controlate direct sau indirect de aceștia ori care aparțin unei întreprinderi care este deținută sau care este controlată de talibani sau care sunt controlate de o astfel de întreprindere, astfel cum sunt identificate de comitetul instituit în temeiul alineatului (6) de mai jos și să se asigure că nici fondurile sau alte resurse financiare în discuție, nici orice alte fonduri sau resurse financiare astfel identificate nu sunt puse la dispoziția talibanilor sau a unei întreprinderi care le aparține acestora sau care este controlată direct sau indirect de talibani și nici nu sunt utilizate în beneficiul acestora, de către cetățeni ai lor sau de către orice altă persoană care se găsește pe teritoriul lor, cu excepția cazului în care comitetul a dat o autorizare contrară, de la caz la caz, pentru motive umanitare”.

11 La alineatul (6) din Rezoluția 1267 (1999), Consiliul de Securitate a hotărât să înființeze, în conformitate cu articolul 28 din Regulamentul său de procedură provizoriu, un comitet al Consiliului de Securitate alcătuit din toți membrii săi (denumit în continuare „Comitetul pentru sancțiuni”), având responsabilitatea, în special, de a se asigura că statele pun în aplicare măsurile impuse la al patrulea paragraf, de a identifica fondurile sau alte resurse financiare vizate la al patrulea paragraf în cauză și de a examina cererile de derogare de la măsurile impuse la al patrulea paragraf.

12 Considerând că pentru punerea în aplicare a acestei rezoluții era necesară o acțiune din partea Comunității, Consiliul a adoptat, la 15 noiembrie 1999, Poziția comună 1999/727/PESC de instituire a unor măsuri restrictive împotriva talibanilor (JO L 294, p. 1). Articolul 2 din această poziție comună prevede înghețarea fondurilor și a altor resurse financiare deținute în străinătate de talibani, în condițiile stabilite prin Rezoluția 1267 (1999) a Consiliului de Securitate.

13 La 14 februarie 2000, Consiliul a adoptat, pe baza articolelor 60 CE și 301 CE, Regulamentul (CE) nr. 337/2000 privind interdicția zborurilor și înghețarea fondurilor și a altor resurse financiare decise împotriva talibanilor din Afganistan (JO L 43, p. 1).

14 La 19 decembrie 2000, Consiliul de Securitate a adoptat Rezoluția 1333 (2000), prin care a solicitat, printre altele, ca talibanii să se conformeze Rezoluției 1267 (1999), în special încetând să asigure refugiu și antrenament teroriștilor internaționali și organizațiilor lor și predându-l pe Osama ben Laden autorităților competente, pentru ca acesta să fie trimis în judecată. Consiliul de Securitate a hotărât, în special, să consolideze interdicția zborurilor și înghețarea fondurilor impuse în conformitate cu Rezoluția 1267 (1999). Astfel, alineatul (8) litera (c) din Rezoluția 1333 (2000) dispune, printre altele, că toate statele membre vor trebui să „[î]nghețe fără întârziere fondurile și alte active financiare aparținând lui Osama ben Laden și persoanelor sau entităților care sunt asociate acestuia, astfel cum sunt identificate de [Comitetul pentru sancțiuni], inclusiv organizația Al-Qaida, și fondurile care rezultă din bunurile care aparțin lui Osama ben Laden și persoanelor și entităților care sunt asociate acestuia sau controlate direct sau indirect de acestea și să se asigure că nici fondurile și alte resurse financiare în discuție, nici orice alte fonduri sau resurse financiare nu sunt puse la dispoziția lui Osama ben Laden, a asociaților acestuia sau a oricărei alte entități care le aparține sau care este controlată direct sau indirect de aceștia, inclusiv organizația Al-Qaida, și nici nu sunt utilizate direct sau indirect în beneficiul acestora, de către cetățeni ai lor sau de către orice altă persoană care se găsește pe teritoriul lor”.

15 Prin aceeași prevedere, Consiliul de Securitate a însărcinat Comitetul pentru sancțiuni să țină, pe baza informațiilor comunicate de state și de organizațiile regionale, o listă la zi a persoanelor și entităților pe care acest comitet le-a identificat ca fiind asociate lui Osama ben Laden, inclusiv organizația Al-Qaida.

16 La alineatul (23) din Rezoluția 1333 (2000), Consiliul de Securitate a hotărât că măsurile impuse, în special, în temeiul alineatului (8) urmau să fie aplicate în cursul unei perioade de 12 luni la sfârșitul căreia urma să se stabilească dacă acestea trebuiau să fie prelungite în aceleași condiții.

17 Considerând că pentru punerea în aplicare a acestei rezoluții era necesară o acțiune din partea Comunității, Consiliul a adoptat, la 26 februarie 2001, Poziția comună 2001/154/PESC de instituire a unor măsuri restrictive suplimentare împotriva talibanilor și de modificare a Poziției comune 96/746/PESC (JO L 57, p. 1). Articolul 4 din această poziție comună prevede:

„Se îngheață toate fondurile și activele financiare care aparțin lui Osama ben Laden și altor persoane și entități asociate acestuia, astfel cum sunt identificate de [Comitetul pentru sancțiuni], iar fondurile sau alte resurse financiare nu se pun la dispoziția lui Osama ben Laden sau a altor persoane și entități asociate acestuia, astfel cum sunt identificate de [Comitetul pentru sancțiuni], în conformitate cu dispozițiile [Rezoluției 1333 (2000)].” [traducere neoficială]

18 La 6 martie 2001, Consiliul a adoptat, în temeiul articolelor 60 CE și 301 CE, Regulamentul (CE) nr. 467/2001 privind interzicerea exportului anumitor mărfuri și anumitor servicii în Afganistan, care consolidează interdicția zborurilor și extinde înghețarea fondurilor și a altor resurse financiare decise împotriva talibanilor din Afganistan, și privind abrogarea Regulamentului nr. 337/2000 (JO L 67, p. 1).

19 Potrivit considerentului 3 al acestui regulament, măsurile prevăzute de Rezoluția 1333 (2000) „sunt reglementate de tratat și, în special în vederea evitării denaturării concurenței, este necesară, prin urmare, adoptarea unei legislații comunitare pentru a pune în aplicare deciziile relevante ale Consiliului de Securitate pe teritoriul Comunității”. [traducere neoficială]

20 Articolul 1 din Regulamentul nr. 467/2001 definește ceea ce trebuie să se înțeleagă prin „fonduri” și prin „înghețarea fondurilor”.

21 Potrivit articolului 2 din Regulamentul nr. 467/2001:

„1. Se îngheață toate fondurile și resursele financiare care aparțin oricărei persoane fizice sau juridice, oricărei entități sau oricărui organism desemnate de [Comitetul pentru sancțiuni] și menționate în anexa I.

2. Fondurile sau alte resurse financiare nu se pun, direct sau indirect, la dispoziția persoanelor, entităților sau organismelor desemnate de Comitetul pentru sancțiuni împotriva talibanilor și menționate în anexa I și nici nu pot fi utilizate în beneficiul acestora.

3. Alineatele (1) și (2) nu se aplică fondurilor și resurselor financiare care fac obiectul unei derogări acordate de Comitetul pentru sancțiuni împotriva talibanilor. Aceste derogări pot fi obținute prin intermediul autorităților competente ale statelor membre menționate în anexa II.” [traducere neoficială]

22 Anexa I la Regulamentul nr. 467/2001 conține lista persoanelor, entităților și organismelor vizate de înghețarea fondurilor impusă la articolul 2. Potrivit articolului 10 alineatul (1) din acesta, Comisia este împuternicită să modifice sau să completeze respectiva anexă I în temeiul hotărârilor Consiliului de Securitate sau ale Comitetului pentru sancțiuni.

23 La 8 martie 2001, Comitetul pentru sancțiuni a publicat prima listă consolidată a persoanelor și entităților care trebuie supuse măsurii de înghețare a fondurilor în temeiul Rezoluțiilor 1267 (1999) și 1333 (2000) ale Consiliului de Securitate. De atunci, această listă a fost modificată și completată de mai multe ori. Drept urmare, Comisia a adoptat diverse regulamente în temeiul articolului 10 din Regulamentul nr. 467/2001, prin care a modificat sau completat anexa I la acesta.

24 La 9 noiembrie 2001, Comitetul pentru sancțiuni a publicat o nouă completare la lista sa din 8 martie 2001, conținând printre altele numele următoarei entități și al următoarelor trei persoane:

- „Barakaat International Foundation, Box 4036, Spånga, Stockholm, Suedia; Rinkebytorget 1, 04 Spånga, Suedia”;
- „Aden, Abdirisak; Akaftingebacken 8, 16367 Spånga, Suedia, născut la 1 iunie 1968”;
- „Ali, Abdi Abdulaziz, Drabantvagen 21, 17750 Spånga, Suedia, născut la 1 ianuarie 1955”;
- „Ali, Yusaf Ahmed, Hallbybybacken 15, 70 Spånga, Suedia, născut la 20 noiembrie 1974”.

25 Prin Regulamentul (CE) nr. 2199/2001 al Comisiei din 12 noiembrie 2001 de modificare, pentru a patra oară, a Regulamentului (CE) nr. 467/2001 (JO L 295, p. 16), numele entității și al celor trei persoane fizice în cauză au fost adăugate, împreună cu altele, în anexa I la regulamentul respectiv.

26 La 16 ianuarie 2002, Consiliul de Securitate a adoptat Rezoluția 1390 (2002), care stabilește măsurile care trebuie impuse în privința lui Osama ben Laden, a membrilor organizației Al-Qaida și a talibanilor, precum și a altor persoane, grupuri, întreprinderi și entități asociate. La alineatele (1) și (2), această rezoluție prevede, printre altele, în esență, menținerea măsurilor de înghețare a fondurilor impuse la alineatul (4) litera (b) din Rezoluția 1267 (1999) și la alineatul (8) litera (c) din Rezoluția 1333 (2000). În conformitate cu alineatul (3) din Rezoluția 1390 (2002), aceste măsuri vor fi reexaminat de către Consiliul de Securitate după 12 luni de la adoptarea lor, termen la sfârșitul căruia aceasta va decide fie menținerea, fie ameliorarea lor.

27 Considerând că pentru punerea în aplicare a acestei rezoluții era necesară o acțiune a Comunității, Consiliul a adoptat, la 27 mai 2002, Poziția comună 2002/402/PESC privind unele măsuri restrictive împotriva lui Osama ben Laden, a membrilor organizației Al-Qaida, precum și a talibanilor și a altor persoane, grupuri, întreprinderi și entități asociate și de abrogare a Pozițiilor comune 96/746, 1999/727, 2001/154 și 2001/771/PESC (JO L 139, p. 4, ediție specială în limba română, 18/vol. 1, p. 187). Articolul 3 din această poziție comună prevede, printre altele, continuarea înghețării fondurilor și a altor active financiare sau resurse economice ale persoanelor, grupurilor, întreprinderilor și entităților menționate în lista stabilită de Comitetul pentru sancțiuni în conformitate cu Rezoluțiile 1267 (1999) și 1333 (2000) ale Consiliului de Securitate.

28 La 27 mai 2002, Consiliul a adoptat, în temeiul articolelor 60 CE, 301 CE și 308 CE, Regulamentul (CE) nr. 881/2002 de instituire a unor măsuri restrictive specifice împotriva anumitor persoane și entități care au legătură cu Osama ben Laden, cu rețeaua Al-Qaida și cu talibanii și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 467/2001 al Consiliului de interzicere a exportului anumitor mărfuri și servicii către Afganistan, de întărire a interdicției de zbor și de extindere a înghețării fondurilor și a altor resurse financiare în ceea ce-i privește pe talibanii din Afganistan (JO L 139, p. 9, ediție specială în limba română: capitol 18 volum 01 p. 189 - 202).

29 Potrivit considerentului 4 al acestui regulament, măsurile prevăzute, printre altele, în Rezoluția 1390 (2002) „sunt reglementate de tratat și, în consecință, în special în vederea evitării denaturării concurenței, este necesară adoptarea unei legislații comunitare pentru a pune în aplicare deciziile relevante ale Consiliului de Securitate pe teritoriul Comunității”.

30 Articolul 1 din Regulamentul nr. 881/2002 definește „fondurile” și „înghețarea fondurilor” în termeni identici, pe fond, cu cei ai articolului 1 din Regulamentul nr. 467/2001.

31 Potrivit articolului 2 din Regulamentul nr. 881/2002:

„1. Se îngheață toate fondurile și resursele economice care aparțin, se află în posesia sau sunt deținute de o persoană fizică sau juridică, grup sau entitate desemnată de Comitetul pentru sancțiuni și menționată la anexa I .

2. Niciun fond nu se pune, direct sau indirect, la dispoziția persoanelor fizice sau juridice, grupuri sau entități desemnate de Comitetul pentru sancțiuni și menționate în anexa I și nici nu poate fi utilizat în beneficiul acestora.

3. Nicio resursă economică nu se pune, direct sau indirect, la dispoziția persoanelor fizice sau juridice, grupuri sau entități desemnate de Comitetul pentru sancțiuni și menționate în anexa I și nici nu poate fi utilizată în beneficiul acestora astfel încât să le permită acestor persoane, grupuri sau entități să obțină fonduri, bunuri sau servicii”.

32 Anexa I la Regulamentul nr. 881/2002 conține lista persoanelor, entităților și grupurilor vizate de măsura înghețării fondurilor impusă la articolul 2. Această listă conține, printre altele, numele următoarei entități și al următoarelor trei persoane:

– „Fundația internațională Al Barakaat International Foundation; CP 4036, Spånga, Stockholm, Suedia; Rinkebytorget 1, 04, Spånga, Suedia”;

– „Aden, Adirisak; Skaftingebacken 8, 163 67 Spånga, Suedia, născut la 1.6.1968 ”;

– „Ali, Abdi Abdulaziz, Drabantvagen 21, 177 50 Spånga, Suedia; născut la 1.1.1955”;

– „Ali, Yusaf Ahmed, Hallbybybacken 15, 70 Spånga, Suedia; născut la 20.11.1974”.

33 La 26 august 2002, Comitetul pentru sancțiuni a decis radierea numiților „Abdi Abdulaziz Ali” și „Abdirisak Aden” de pe lista persoanelor, grupurilor și entităților cărora trebuie să li se aplice înghețarea fondurilor și a altor resurse economice.

34 În consecință, Comisia a adoptat, la 4 septembrie 2002, Regulamentul (CE) nr. 1580/2002 de efectuare a celei de-a doua modificări a Regulamentului nr. 881/2002 (JO L 237, p. 3, ediție specială în limba română, 18/vol. 1, p. 210).

35 Potrivit articolului 1 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1580/2002, persoanele următoare se elimină de pe lista din anexa I la Regulamentul nr. 881/2002:

– „Ali, Abdi Abdulaziz, Drabantvägen 21, 177 50 Spånga, Suedia, născut la 1 ianuarie 1955”;

– „Aden, Adirisak, Skäftingebacken 8, 163 67 Spånga, Suedia, născut la 1 iunie 1968 ”.

36 La 20 decembrie 2002, Consiliul de Securitate a adoptat Rezoluția 1452 (2002), destinată să faciliteze respectarea obligațiilor în domeniul luptei antiteroriste. La alineatul (1) din această rezoluție este prevăzut un anumit număr de derogări și de excepții de la măsura înghețării fondurilor și a resurselor economice, impusă prin Rezoluțiile 1267 (1999), 1333 (2000) și 1390 (2002), care pot fi aplicate de state pentru motive umanitare, sub rezerva aprobării de Comitetul pentru sancțiuni.

37 La 17 ianuarie 2003, Consiliul de Securitate a adoptat Rezoluția 1455 (2003), destinată să îmbunătățească punerea în aplicare a măsurilor impuse la alineatul (4) litera (b) din Rezoluția 1267 (1999), la alineatul (8) litera (c) din Rezoluția 1333 (2000) și la alineatele (1) și (2) din Rezoluția 1390 (2002). În conformitate cu alineatul (2) din Rezoluția 1455 (2003), aceste măsuri vor fi din nou ameliorate după 12 luni sau mai devreme, dacă este cazul.

38 Considerând că, pentru punerea în aplicare a Rezoluției 1452 (2002) a Consiliului de Securitate era necesară o acțiune din partea Comunității, Consiliul a adoptat, la 27 februarie 2003, Poziția comună 2003/140/PESC privind excepțiile la măsurile restrictive impuse de Poziția comună 2002/402/PESC (JO L 53, p. 62, ediție specială în limba română, 18/vol. 2, p. 20). Articolul 1 din această poziție comună prevede că, atunci când va pune în aplicare măsurile prevăzute la articolul 3 din Poziția comună 2002/402, Comunitatea Europeană va ține seama de excepțiile autorizate prin Rezoluția 1452 (2002) a Consiliului de Securitate.

39 La 27 martie 2003, Consiliul a adoptat Regulamentul (CE) nr. 561/2003 de modificare, în ceea ce privește exceptările de la înghețarea fondurilor și a resurselor economice, a Regulamentului nr. 881/2002 (JO L 82, p. 1, ediție specială în limba română, 18/vol. 2, p. 29-30). În considerentul 4 al acestui Regulament, Consiliul arată că, ținând seama de Rezoluția 1452 (2002) a Consiliului de Securitate, este necesară adaptarea măsurilor impuse de către Comunitate.

40 Potrivit articolului 1 din Regulamentul nr. 561/2003:

„Următorul articol se introduce în Regulamentul [...] nr. 881/2002:

«Articolul 2a

(1) Articolul 2 nu se aplică fondurilor sau resurselor economice în cazul în care:

(a) oricare dintre autoritățile competente ale statelor membre, menționate în anexa II, a stabilit, ca urmare a solicitării unei persoane fizice sau juridice interesate, că aceste fonduri sau resurse economice sunt:

(i) necesare pentru cheltuieli de bază, incluzând cheltuielile destinate pentru hrană, chirie sau rambursare de împrumuturi ipotecare, medicamente și tratamente medicale, impozite, prime de asigurare și servicii de utilitate publică;

(ii) destinate exclusiv plății de onorarii profesionale rezonabile și rambursării de cheltuieli aferente unor servicii juridice;

(iii) destinate exclusiv plății de taxe sau cheltuieli aferente păstrării sau gestionării de fonduri sau resurse economice înghețate sau

(iv) necesare pentru cheltuieli extraordinare și

(b) acest lucru a fost notificat Comitetului pentru sancțiuni și

(c) (i) în cazul utilizării de fonduri în conformitate cu litera (a) punctele (i), (ii) și (iii), Comitetul pentru sancțiuni nu a emis, în termen de patruzeci și opt de ore de la notificare, obiecții cu privire la această utilizare sau

(ii) în cazul utilizării de fonduri în conformitate cu litera (a) punctul (iv), Comitetul pentru sancțiuni a aprobat această utilizare.

(2) Orice persoană care dorește să beneficieze de dispozițiile prevăzute la alineatul (1) adresează cererea sa autorității competente relevante din statul membru menționat în anexa II.

Autoritatea competentă indicată în anexa II este obligată să înștiințeze în scris persoana care a prezentat cererea, precum și orice persoană, entitate sau organism recunoscut(ă) ca fiind direct interesat(ă) în cazul în care cererea a fost acceptată.

De asemenea, autoritatea competentă informează celelalte state membre dacă derogarea solicitată a fost sau nu acordată.

(3) Fondurile eliberate și transferate în cadrul Comunității pentru a face față unor cheltuieli sau care au fost admise în temeiul prezentului articol nu sunt supuse altor măsuri restrictive în temeiul articolului 2.

[...]»”

41 La 19 mai 2003, Comisia a adoptat Regulamentul (CE) nr. 866/2003 de efectuare a celei de-a optsprezecea modificări a Regulamentului (CE) nr. 881/2002 (JO L 124, p. 19, ediție specială în limba română, 18/vol. 2, p. 47-50). Potrivit articolului 1 și punctului 1 din anexa I la acest regulament, anexa I la Regulamentul nr. 881/2002 se modifică în sensul că mențiunea „Ali, Yusaf Ahmed, Hallbybybacken 15, 70 Spånga, Suedia, născut la 20.11.1974” de la rubrica „Persoane fizice” se înlocuiește cu textul următor:

„Ali Ahmed YUSAF (alias Ali Galoul), Krålinge­gränd 33, S-16362 Spånga, Suedia; născut la 20 noiembrie 1974, la Garbaharey, Somalia; cetățenie: suedeză; pașaport suedez nr. 1041635; cod numeric personal: 741120-1093.”

Procedura și concluziile părților

42 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 10 decembrie 2001, înregistrată cu numărul T-306/01, domnii Abdirisak Aden, Abdulaziz Ali și Ahmed Yusuf, precum și Al Barakaat International Foundation (denumită în continuare „Al Barakaat”), au introdus, împotriva Consiliului și Comisiei, o acțiune în temeiul articolului 230 CE, prin care solicită Tribunalului:

- anularea Regulamentului nr. 2199/2001;
- anularea Regulamentului nr. 467/2001 și, în subsidiar, declararea acestuia ca fiind inaplicabil în temeiul articolului 241 CE;
- pronunțarea cu privire la cheltuielile de judecată, a căror valoare va fi precizată ulterior.

43 Prin același act, reclamanții au solicitat, în temeiul articolului 243 CE, să se suspende executarea Regulamentului nr. 2199/2001.

44 Printr-un act separat, depus la grefa Tribunalului la 10 decembrie 2001, reclamanții au introdus o cerere de judecare a cauzei potrivit procedurii accelerate, în conformitate cu articolul 76a din Regulamentul de procedură al Tribunalului. După ascultarea părților, Tribunalul (Prima Cameră) a respins această cerere prin Decizia din 22 ianuarie 2002, datorită naturii complexe și delicate a problemelor de drept ridicate de această cauză.

45 Prin scrisoarea grefei Tribunalului din 24 ianuarie 2002, reclamanții au fost informați că nu se putea pronunța o hotărâre cu privire la cererea de suspendare a executării Regulamentului nr. 2199/2001, având în vedere că cererea în cauză nu fusese prezentată printr-un act separat, potrivit dispozițiilor Regulamentului de procedură. Totuși, în această scrisoare s-a arătat că exista în continuare posibilitatea prezentării ulterioare a unei cereri de măsuri provizorii, în conformitate cu dispozițiile regulamentului respectiv.

46 În memoriile lor în apărare, depuse la grefa Tribunalului la 19 februarie 2002, Consiliul și Comisia solicită Tribunalului:

- respingerea acțiunii;
- obligarea reclamanților la plata cheltuielilor de judecată.

47 Prin actul depus la grefa Tribunalului la 8 martie 2002, reclamanții au introdus o cerere de ordonanță președințială vizând suspendarea executării Regulamentului nr. 467/2001 și a Regulamentului nr. 2199/2001, în ceea ce îi privește, până la pronunțarea unei hotărâri în acțiunea principală.

48 Președintele Tribunalului a ascultat susținerile orale ale părților la 22 martie 2002, Regatul Suediei fiind reprezentat la audiere.

49 Prin Ordonanța din 7 mai 2002 (Aden și alții/Consiliul și Comisia, T-306/01 R, Rec., p. II-2387), președintele Tribunalului a respins cererea de ordonanță președințială pe motiv că nu fusese îndeplinită condiția privind urgența, amânând, în același timp, pronunțarea cu privire la cheltuielile de judecată.

50 Prin scrisoarea grefei Tribunalului din 27 iunie 2002, părțile au fost invitate să își prezinte observațiile cu privire la consecințele abrogării Regulamentului nr. 467/2001 și ale înlocuirii acestuia cu Regulamentul nr. 881/2002.

51 În observațiile lor, depuse la grefa Tribunalului la 29 iulie 2002, reclamanții declară că și-au adaptat concluziile, motivele și argumentele în sensul că acestea vizează, în continuare, anularea Regulamentului nr. 881/2002 (denumit în continuare „regulamentul atacat”), adoptat în lumina Rezoluției 1390 (2002) a Consiliului de Securitate care menține sancțiunile decise împotriva lor. Aceștia subliniază că trebuie să se considere că acțiunea inițială, introdusă împotriva Regulamentului nr. 467/2001, a rămas fără obiect, având în vedere că acest regulament a fost abrogat de regulamentul atacat.

52 În observațiile sale, depuse la grefa Tribunalului la 12 iulie 2002, Consiliul recunoaște că reclamanții au dreptul de a își extinde sau adapta concluziile inițiale din acțiunea lor, astfel încât acestea să vizeze, în continuare, anularea regulamentului atacat.

53 În observațiile sale, depuse la grefa Tribunalului la 10 iulie 2002, Comisia, având în vedere faptul că efectele juridice ale Regulamentului nr. 2199/2001 sunt perpetuate în regulamentul atacat, declară că nu are nicio obiecție în privința modificării de către reclamanți a concluziilor lor, astfel încât acestea să vizeze regulamentul atacat.

54 În plus, Comisia solicită Tribunalului să constate, în conformitate cu articolul 113 din Regulamentul său de procedură, că acțiunea a rămas fără obiect, în măsura în care aceasta este îndreptată împotriva Regulamentului nr. 2199/2001 și că nu mai este necesară pronunțarea unei hotărâri în privința acesteia.

55 De asemenea, Comisia solicită, în temeiul articolului 115 alineatul (1) și al articolului 116 alineatul (6) din Regulamentul de procedură, să i se confere statutul de intervenientă în sprijinul concluziilor Consiliului. Totuși, Comisia declară că își menține cererea de obligare a reclamanților la plata cheltuielilor de judecată efectuate de aceasta în perioada în care aceștia au contestat Regulamentul nr. 2199/2001.

56 Prin Ordonanța președintelui Camerei întâi a Tribunalului din 12 iulie 2002, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord a fost admis să intervină în sprijinul concluziilor părților.

57 Prin scrisoarea grefei Tribunalului din 11 septembrie 2002, reclamanții au fost invitați să își prezinte observațiile cu privire la eventualele consecințe ale adoptării Regulamentului nr. 1580/2002, în ceea ce privește continuarea acțiunii.

58 Întrucât compunerea camerelor Tribunalului a fost modificată odată cu începerea noului an jurisdicțional la 1 octombrie 2002, judecătorul raportor a fost repartizat la Camera a doua căreia, în consecință, i-a fost atribuită prezenta cauză.

59 În observațiile lor cu privire la consecințele adoptării Regulamentului nr. 1580/2002, depuse la grefa Tribunalului la 11 noiembrie 2002, reclamantii afirmă, pe de o parte, că acțiunea lor nu mai este îndreptată împotriva Comisiei și, pe de altă parte, că domnii Abdirisak Aden și Abdulaziz Ali nu mai au niciun interes special și individual pentru a continua acțiunea lor, cu excepția aspectului legat de plata cheltuielilor de judecată.

60 Prin Decizia din 20 noiembrie 2002, greșierul Tribunalului a refuzat să adauge la dosar comentariile exprimate de reclamantii, în cadrul aceluiași observații, pe duplicile Consiliului și Comisiei, pe motiv că astfel de comentarii nu sunt prevăzute de Regulamentul de procedură.

61 În memoriul său în intervenție, depus la grefa Tribunalului la 27 februarie 2003, Regatul Unit a solicitat Tribunalului să respingă acțiunea în cauză.

62 Prin scrisoarea greșiei Tribunalului din 13 iunie 2003, domnul Yusuf fost invitat să își prezinte observațiile cu privire la eventualele consecințe ale adoptării Regulamentului nr. 866/2003, în ceea ce privește continuarea acțiunii.

63 În observațiile sale, depuse la grefa Tribunalului la 7 iulie 2003, domnul Yusuf a precizat, în esență, că modificările introduse de Regulamentul nr. 866/2003 erau de natură pur redacțională și că nu ar trebui să aibă niciun efect asupra desfășurării viitoare a procedurii.

64 După ascultarea părților, Tribunalul a trimis cauza unei camere compuse din cinci judecători, în conformitate cu articolul 51 din Regulamentul său de procedură.

65 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a doua extinsă) a hotărât deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură, a adresat în scris o întrebare Consiliului și Comisiei, care au răspuns la aceasta în termenul stabilit.

66 Prin Ordonanța președintelui Camerei a doua extinse a Tribunalului din 18 septembrie 2003, prezenta cauză și cauza T-315/01, Kadi/Consiliul și Comisia, au fost conexate în scopul procedurii orale, potrivit articolului 50 din Regulamentul de procedură.

67 Prin scrisoarea din 8 octombrie 2003, Comisia a solicitat Tribunalului să adauge la dosar „directivile care reglementează desfășurarea lucrărilor [Comitetului pentru sancțiuni]”, astfel cum au fost adoptate de acest comitet la 7 noiembrie 2002 și modificate la 10 aprilie 2003. Această cerere a fost acceptată prin Decizia din 9 octombrie 2003 a președintelui Camerei a doua extinse a Tribunalului.

68 Având în vedere că domnii Aden și Ali au informat Tribunalul, potrivit articolului 99 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, că doreau să renunțe la acțiunea lor și că încheiaseră un acord cu pârâții în privința cheltuielilor de judecată, președintele Camerei a doua extinse a Tribunalului a impus, prin Ordonanța din 9 octombrie 2003, radierea numelui acestor doi reclamantii din registru în cauza T-306/01 și a pronunțat o hotărâre cu privire la cheltuielile de judecată potrivit acordului încheiat de părți.

69 Prin acte separate depuse la grefa Tribunalului la 13 octombrie 2003, domnul Yusuf și Al Barakaat au introdus o cerere de asistență judiciară. Aceste cereri au fost respinse prin două ordonanțe ale președintelui Camerei a doua extinse a Tribunalului din 3 mai 2004.

70 În ședința din 14 octombrie 2003, au fost ascultate susținerile orale ale părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal.

Cu privire la consecințele procedurale ale adoptării regulamentului atacat

71 Părțile principale din litigiu recunosc că reclamantii au dreptul să își adapteze concluziile și motivele astfel încât să vizeze anularea regulamentului atacat, care abrogă și înlocuiește Regulamentul nr. 467/2001, astfel cum este modificat prin Regulamentul nr. 2199/2001. În observațiile lor depuse la grefa Tribunalului la 29 iulie 2002, reclamantii au anunțat efectiv adaptarea în acest sens a concluziilor, motivelor și argumentelor din acțiunea lor.

72 În această privință, este necesar să se amintească faptul că, în cazul în care, în cursul procedurii, o decizie este înlocuită cu o decizie care are același obiect, aceasta trebuie să fie considerată ca fiind un element nou care îi permite reclamantului să își adapteze concluziile și motivele. Astfel, obligarea reclamantului să introducă o nouă acțiune ar fi contrară bunei administrări a justiției, precum și necesității limitării duratei procedurii. În plus, ar fi nedrept ca, pentru a contracara criticile cuprinse în acțiunea prezentată instanței comunitare împotriva unui act, instituția în cauză să poată adapta actul atacat sau să îl înlocuiască cu altul și să se prevaleze, în cursul procedurii, de această modificare sau de această înlocuire pentru a priva cealaltă parte de posibilitatea de a-și extinde concluziile și motivele inițiale la actul ulterior sau pentru a prezenta concluzii și motive suplimentare împotriva acestuia (Hotărârea Curții din 3 martie 1982, Alpha Steel/Comisia, 14/81, Rep., p. 749, punctul 8, Hotărârea din 29 septembrie 1987, Fabrique de fer de Charleroi și Dillinger Hüttenwerke/Comisia, 351/85 și 360/85, Rep., p. 3639, punctul 11, Hotărârea din 14 iulie 1988, Stahlwerke Peine-Salzgitter/Comisia, 103/85, Rep., p. 4131, punctele 11 și 12, și Hotărârea Tribunalului din 3 februarie 2000, CCRE/Comisia, T-46/98 și T-151/98, Rep., p. II-167, punctul 33).

73 Această jurisprudență este aplicabilă în situația în care un regulament care privește direct și individual un particular este înlocuit, în cursul procedurii, cu un regulament care are același obiect.

74 Având în vedere că această ipoteză corespunde din toate punctele de vedere celei din prezenta cauză, este necesar să fie acceptată cererea reclamantilor, să se considere că acțiunea acestora vizează anularea regulamentului atacat, în măsura în care îi privește, și să li se permită părților să își reformuleze concluziile, motivele și argumentele în lumina acestui element nou.

75 În plus, reclamantii susțin că trebuie să se considere că cererea lor de anulare a Regulamentului nr. 467/2001 nu mai are obiect, având în vedere că acest regulament a fost abrogat de regulamentul atacat (a se vedea punctul 51 de mai sus). În aceste condiții, nu mai este necesară pronunțarea unei hotărâri cu privire la această cerere și, prin urmare, nici cu privire la cererea de anulare a Regulamentului nr. 2199/2001, având în vedere că nici aceasta nu mai are obiect.

76 Din considerațiile anterioare rezultă că nu mai este necesară pronunțarea asupra acțiunii, în măsura în care aceasta este îndreptată împotriva Comisiei. Totuși, în împrejurările cauzei,

principiul bunei administrări a justiției și necesitatea limitării duratei procedurii, pe care se întemeiază jurisprudența citată la punctul 72 supra, justifică, de asemenea, luarea în considerare a concluziilor, motivelor și argumentelor Comisiei, reformulate astfel cum se precizează la punctul 74 supra, fără să fie necesar ca această instituție să fie admisă din nou în cadrul procedurii, în mod formal, în calitate de intervenientă în sprijinul concluziilor Consiliului, în temeiul articolului 115 alineatul (1) și al articolului 116 alineatul (6) din Regulamentul de procedură.

77 Având în vedere considerațiile anterioare, trebuie să se constate că prezenta acțiune este îndreptată, în continuare, numai împotriva Consiliului, susținut de Comisie și de Regatul Unit, și că unicul obiect al acesteia este o cerere de anulare a regulamentului atacat, în măsura în care acesta se referă la domnul Yusuf și la Al Barakaat.

Cu privire la fond

78 În sprijinul concluziilor lor, reclamanții invocă trei motive de anulare: primul este întemeiat pe lipsa de competență a Consiliului de a adopta regulamentul atacat, al doilea pe încălcarea articolului 249 CE și al treilea pe încălcarea drepturilor lor fundamentale.

1. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe lipsa de competență a Consiliului de a adopta regulamentul atacat

79 Acest motiv se împarte în trei aspecte.

Cu privire la primul aspect

Argumentele părților

80 În acțiunile lor îndreptate inițial împotriva Regulamentului nr. 467/2001, reclamanții susțineau că articolele 60 CE și 301 CE, pe baza cărora acest regulament fusese adoptat, autorizează Consiliul numai să adopte măsuri privind țările terțe, iar nu, astfel cum acesta ar fi procedat în prezenta cauză, împotriva resortisanților unui stat membru, care au reședința în statul membru respectiv.

81 În această privință, reclamanții au negat susținerea potrivit căreia ar fi fost sancționați din cauza asocierii lor cu regimul talibanilor din Afganistan. Potrivit acestora, sancțiunile care li s-au impus nu erau motivate de existența unei legături cu acest regim, ci de voința Consiliului de Securitate de a lupta împotriva terorismului internațional, considerat ca fiind o amenințare pentru pacea și securitatea la nivel internațional. Reclamanții subliniau astfel că lista menționată la alineatul (8) litera (c) din Rezoluția 1333 (2000) a Consiliului de Securitate, în care fuseseră incluși prin Decizia Comitetului pentru sancțiuni din 9 noiembrie 2001 (a se vedea punctul 24 de mai sus), se referea mai degrabă la Osama ben Laden și la persoane de drept privat și entități care sunt asociate cu acesta, decât la talibani.

82 Având în vedere că sancțiunile adoptate de instituțiile comunitare trebuie să corespundă din toate punctele de vedere celor adoptate de Consiliul de Securitate, reclamanții concluzionau că Regulamentul nr. 467/2001 nu mai era îndreptat împotriva unei țări terțe, ci împotriva unor persoane de drept privat, având ca obiectiv combaterea terorismului internațional. În opinia acestora, astfel de măsuri nu se încadrau în sfera competenței Comunității, spre deosebire de

măsurile de embargo comercial împotriva Irakului, examinate de Tribunal în Hotărârea din 28 aprilie 1998, Dorsch Consult/Consiliul și Comisia (T-184/95, Rep., p. II-667).

83 Reclamanții susțineau, de asemenea, că o interpretare a articolelor 60 CE și 301 CE, care echivala cu tratarea resortisanților comunitari drept țări terțe, contravine principiului legalității, astfel cum este exprimat la articolele 5 CE și 7 CE, precum și principiului potrivit căruia legislația comunitară trebuie să fie precisă, iar aplicarea sa previzibilă pentru justițiabili (Hotărârea Curții din 15 decembrie 1987, Danemarca/Comisia, 348/85, Rep., p. 5225).

84 În observațiile lor cu privire la consecințele abrogării Regulamentului nr. 467/2001 și ale înlocuirii acestuia cu regulamentul atacat, adoptat pe baza articolelor 60 CE, 301 CE și 308 CE, reclamanții adaugă că articolul 308 CE, luat izolat sau coroborat cu articolele 60 CE și 301 CE, nu îi conferă Consiliului puterea de a impune sancțiuni, directe sau indirecte, împotriva resortisanților Uniunii. Într-adevăr, o astfel de putere nu ar putea fi considerată ca fiind implicită sau necesară pentru realizarea unuia dintre obiectivele Comunității, în sensul articolului 308 CE. În special, înghețarea fondurilor reclamanților nu are nicio legătură cu obiectivul „evitării denaturării concurenței”, vizat la considerentul 4 din regulamentul atacat.

85 În memoriile lor în apărare și în intervenție, pe de o parte, instituțiile și Regatul Unit au susținut că nimic din formularea articolelor 60 CE și 301 CE nu permite excluderea adoptării unor sancțiuni economice în privința unor persoane de drept privat sau organizații stabilite în Comunitate, în măsura în care astfel de măsuri sunt destinate să întrerupă sau să reducă, total sau parțial, relațiile economice cu una sau mai multe țări terțe. De altfel, ar trebui să se recunoască faptul că cetățenii statelor membre pot, individual sau colectiv, să furnizeze fonduri și resurse țărilor terțe sau unor facțiuni din cadrul acestora, astfel încât măsurile care vizează să controleze resursele economice ale acestor cetățeni au ca efect întreruperea sau reducerea relațiilor economice cu țările terțe în cauză. În plus, instanțele comunitare au recunoscut implicit legalitatea acestei practici [Ordonanța președintelui Camerei a doua extinse a Tribunalului din 2 august 2000, „Invest” Import und Export și Invest Commerce/Comisia, T-189/00 R, Rep., p. II-2993, punctul 34, confirmată în recurs prin Ordonanța președintelui Curții din 13 noiembrie 2000, „Invest” Import und Export și Invest Commerce/Comisia, C-317/00 P(R), Rep., p. I-9541, punctele 26 și 27].

86 În al doilea rând, aceste părți au respins teza reclamanților potrivit căreia nu exista nicio legătură între măsurile prevăzute de Regulamentul nr. 467/2001 și Afganistan, subliniind legăturile care existau la vremea respectivă între Osama ben Laden, Al-Qaida și regimul talibanilor.

87 În duplica sa, precum și în observațiile sale cu privire la consecințele abrogării Regulamentului nr. 467/2001 și ale înlocuirii acestuia cu regulamentul atacat, Consiliul a observat totuși că acest ultim regulament se aplica teroriștilor și grupurilor teroriste în general, fără să stabilească vreo legătură cu o țară sau un teritoriu anume. Acest lucru reflectă diferența dintre Rezoluția 1333 (2000) a Consiliului de Securitate, care viza talibanii, precum și persoanele de drept privat și entitățile care sunt asociate cu aceștia și Rezoluția 1390 (2002), care, având în vedere dispariția „Emiratului Islamic al Afganistanului”, nu mai limitează sancțiunile pe care le prevede la o anumită țară sau un anumit teritoriu, ci vizează, de asemenea, grupurile și persoanele teroriste în general.

88 În primul caz, Consiliul ar fi considerat că Regulamentul nr. 467/2001 intra într-adevăr sub incidența articolelor 60 CE și 301 CE, având în vedere că exista o legătură evidentă cu Afganistan. Deoarece o astfel de legătură nu mai exista în cazul regulamentului atacat, Consiliul ar fi considerat că era necesar să completeze temeiul juridic al acestuia adăugând articolul 308 CE. Consiliul susținea că această modificare a temeiului juridic al noului regulament făcea irelevant primul aspect al primului motiv.

89 Invitat, printr-o întrebare scrisă a Tribunalului, să ia poziție, în lumina Avizului 2/94 al Curții din 28 martie 1996 (Rep., p. I-1759, punctele 29 și 30), cu privire la teza reclamantilor prezentată la punctul 84 de mai sus și, în special, să precizeze care sunt obiectivele Comunității, stabilite de Tratatul CE, pe care intenționează să le atingă prin intermediul dispozițiilor prevăzute de regulamentul atacat, Consiliul a răspuns, în esență, că dispozițiile în cauză urmăreau un obiectiv de constrângere economică și financiară care constituie, în opinia sa, un obiectiv al Tratatului CE.

90 În această privință, Consiliul susține că obiectivele Comunității nu sunt numai cele definite la articolul 3 CE, ci că acestea pot decurge, de asemenea, din dispoziții mai specifice.

91 Ulterior revizuirii în temeiul Tratatului de la Maastricht, articolele 60 CE și 301 CE ar defini sarcinile și acțiunile Comunității în materie de sancțiuni economice și financiare și ar oferi un temei legal pentru transferul expres al competențelor Comunității în vederea îndeplinirii acestora. Aceste competențe ar fi, în mod expres, legate și ar depinde, de fapt, de adoptarea unui act în temeiul dispozițiilor Tratatului UE în materie de politică externă și de securitate comună (PESC). Unul din obiectivele PESC ar fi, potrivit articolului 11 alineatul (1) a treia liniuță, UE, „menținerea păcii și consolidarea securității internaționale, în conformitate cu principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite”.

92 Prin urmare, ar trebui să se admită faptul că constrângerea economică și financiară din motive politice, în special în cadrul punerii în aplicare a unei decizii cu caracter obligatoriu a Consiliului de Securitate, constituie un obiectiv expres și legitim al Tratatului CE, chiar dacă acest obiectiv este marginal, legat indirect de obiectivele principale ale tratatului în cauză, în special cele care privesc libera circulație a capitalurilor [articolul 3 alineatul (1) litera (c) CE] și stabilirea unui sistem care împiedică denaturarea concurenței pe piața internă [articolul 3 alineatul (1) litera (g) CE] și legat de Tratatul UE.

93 În prezenta cauză, articolul 308 CE ar fi fost inclus, ca temei juridic al regulamentului atacat, pentru a completa temeiul oferit de articolele 60 CE și 301 CE, astfel încât să se permită adoptarea de măsuri nu numai în ceea ce privește țările terțe, ci și împotriva persoanelor și entităților nestatale care nu au în mod necesar legătură cu guvernul sau regimul acestor țări, în cazul în care Tratatul CE nu prevede prerogativele de acțiune necesare în acest sens.

94 Procedând astfel, Comunitatea ar fi fost în măsură să se adapteze la evoluția practicii internaționale, care constă în adoptarea unor „sancțiuni inteligente”, îndreptate mai degrabă împotriva persoanelor care constituie o amenințare pentru securitatea internațională, decât împotriva unor populații nevinovate.

95 Consiliul susține că, în prezenta cauză, condițiile în care a recurs la articolul 308 CE nu diferă de cele în care această dispoziție a fost utilizată, în trecut, pentru a realiza, în cadrul funcționării pieței comune, unul dintre obiectivele Tratatului CE, fără ca tratatul respectiv să fi prevăzut prerogativele de acțiune necesare în acest sens. Astfel, Consiliul invocă:

– în domeniul politicii sociale, diversele directive care, în temeiul articolului 235 din Tratatul CE (devenit articolul 308 CE), completat uneori cu articolul 100 din Tratatul CE (devenit articolul 94 CE), au extins principiul egalității de remunerare între lucrătorii de sex masculin și cei de sex feminin, astfel cum este prevăzut la articolul 119 din Tratatul CE (articolele 117 - 120 din Tratatul CE au fost înlocuite cu articolele 136 CE - 143 CE), pentru a-l transforma într-un principiu general privind egalitatea de tratament în toate domeniile în care ar putea persista potențiale discriminări și pentru a le permite lucrătorilor independenți să beneficieze de acest principiu, inclusiv în sectorul agricol, în special, Directiva 76/207/CEE a Consiliului din 9 februarie 1976 privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește accesul la încadrarea în muncă, la formarea și la promovarea profesională, precum și condițiile de muncă (JO L 39, p. 40, ediție specială în limba română, 05/vol. 1, p. 164); Directiva 79/7/CEE a Consiliului din 19 decembrie 1978 privind aplicarea treptată a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în domeniul securității sociale (JO 1979, L 6, p. 24, ediție specială în limba română, 05/vol. 1, p. 192); Directiva 86/378/CEE a Consiliului din 24 iulie 1986 privind punerea în aplicare a principiului egalității de tratament între bărbați și femei în cadrul regimurilor profesionale de securitate socială (JO L 225, p. 40, ediție specială în limba română, 05/vol. 2, p. 53) și Directiva 86/613/CEE a Consiliului din 11 decembrie 1986 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară activități independente, inclusiv agricole, precum și protecția maternității (JO L 359, p. 56, ediție specială în limba română, 05/vol. 2, p. 56);

– în domeniul liberei circulații a persoanelor, diversele acte care, în temeiul articolului 235 din Tratatul CE și al articolului 51 din Tratatul CE (devenit, după modificare, articolul 42 CE), au extins la lucrătorii care desfășoară o activitate independentă, la membrii familiei acestora și la studenți drepturile recunoscute lucrătorilor salariați care se deplasează în cadrul Comunității, în special, Regulamentul (CEE) nr. 1390/81 al Consiliului din 12 mai 1981 de extindere în raport cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii de familie ai acestora a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați și cu familiile acestora care se deplasează în cadrul Comunității (JO L 143, p. 1, ediție specială în limba română, 05/vol. 1, p. 202);

– și, mai recent, Regulamentul (CE) nr. 1035/97 al Consiliului din 2 iunie 1997 de înființare a Observatorului European al Fenomenelor Rasiste și Xenofobe (JO L 151, p. 1, ediție specială în limba română, 01/vol. 2, p. 52), adoptat pe baza articolului 213 CE din Tratatul CE (devenit articolul 284 CE) și pe baza articolului 235 din Tratatul CE.

96 Însăși Curtea a recunoscut legalitatea acestei practici (Hotărârea din 5 decembrie 1989, Delbar, C-114/88, Rep., p. 4067).

97 În plus, legiuitorul comunitar ar fi recurs deja, în trecut, la temeiul juridic al articolului 235 din Tratatul CE în domeniul sancțiunilor. În această privință, Consiliul arată că, anterior introducerii în Tratatul CE a articolelor 301 CE și 60 CE, diverse regulamente ale Consiliului, care impun sancțiuni comerciale, s-au bazat pe articolul 113 din Tratatul CE (devenit, după modificare, articolul 133 CE) [a se vedea, de exemplu, Regulamentul (CEE) nr. 596/82 al Consiliului din 15 martie 1982 de modificare a regimului importurilor anumitor produse originare din Uniunea Sovietică (JO L 72, p. 15); Regulamentul (CEE) nr. 877/82 al Consiliului din 16 aprilie 1982 de suspendare a importurilor tuturor produselor originare din Argentina (JO L 102, p. 1) și Regulamentul (CEE) nr. 3302/86 al Consiliului din 27 octombrie 1986 de suspendare a

importurilor de monede din aur provenind din Republica Africa de Sud (JO L 305, p. 11)]. Totuși, atunci când măsurile respective depășeau sfera de aplicare a politicii comerciale comune sau vizau persoane fizice sau juridice stabilite în Comunitate, acestea se bazau și pe articolul 235 din Tratatul CE. Acest lucru este valabil, în special, în cazul Regulamentului (CEE) nr. 3541/92 al Consiliului din 7 decembrie 1992 de interzicere a admiterii cererilor irakiene privind contractele și tranzacțiile a căror executare a fost afectată de Rezoluția 661 (1990) a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite și de rezoluțiile conexe (JO L 361, p. 1, ediție specială în limba română, 11/vol. 7, p. 182), al cărui articol 2 ar prevedea că „[e]ste interzis să se admită sau să se adopte orice dispoziție care urmărește admiterea unei cereri prezentate de [...] orice persoană fizică sau juridică care acționează direct sau indirect în numele sau în beneficiul uneia sau mai multor persoane fizice sau juridice din Irak”.

98 Drept răspuns la aceeași întrebare scrisă a Tribunalului, Comisia a susținut că punerea în aplicare a sancțiunilor impuse de Consiliul de Securitate putea intra, total sau parțial, în domeniul de aplicare al Tratatului CE, fie în cadrul politicii comerciale comune, fie în cadrul pieței interne.

99 În prezenta cauză, Comisia susține, făcând trimitere la considerentul 4 al regulamentului atacat, că măsurile în cauză erau necesare pentru a garanta o aplicare și o interpretare uniforme a restricțiilor privind circulația capitalurilor, introduse în conformitate cu rezoluțiile în cauză ale Consiliului de Securitate, astfel încât să mențină libera circulație a capitalurilor în Comunitate și să evite denaturarea concurenței.

100 În plus, în opinia Comisiei, apărarea securității internaționale, atât în afara, cât și în interiorul Uniunii, trebuie să fie considerată ca înscriindu-se în cadrul general al dispozițiilor Tratatului CE. În această privință, Comisia face trimitere, pe de o parte, la articolele 3 UE și 11 UE și, pe de altă parte, la preambulul Tratatului CE, în care părțile contractante ar fi confirmat „solidaritatea care leagă Europa și țările de peste mări, [...] în conformitate cu principiile Cartei Organizației Națiunilor Unite” și s-au declarat hotărâte să „consolideze apărarea păcii și a libertății”. Comisia deduce de aici un „obiectiv general al Comunității de asigurare a păcii și securității”, din care ar rezulta, în mod specific, articolele 60 CE și 301 CE, care ar fi, în același timp, manifestări specifice ale competenței comunitare în cadrul reglementării circulației capitalurilor interne și externe.

101 Având în vedere că dispozițiile capitolului 4 de la titlul III din Tratatul CE, referitoare la circulația capitalurilor, nu conferă nicio putere specială Comunității, articolul 308 CE ar fi fost reținut, în prezenta cauză, ca temei juridic suplimentar pentru a garanta posibilitatea Comunității de a impune restricțiile în cauză, în special în privința particularilor, în conformitate cu poziția comună adoptată de Consiliu.

102 În ședință, Regatul Unit a descris obiectivul comunitar urmărit prin adoptarea regulamentului atacat ca fiind aplicarea uniformă, în cadrul Comunității, a obligațiilor referitoare la restricțiile privind circulația capitalurilor, impuse statelor membre de către Consiliul de Securitate.

103 Regatul Unit subliniază că unul din obiectivele Comunității, enunțate la articolul 3 CE, este crearea unei piețe interne în domeniul circulației capitalurilor. Acesta consideră că aplicarea uniformă a tuturor restricțiilor privind libera circulație a capitalurilor pe piață constituie un aspect esențial al creării unei piețe interne.

104 Dacă, în schimb, nu ar fi fost adoptate măsuri la nivel comunitar pentru punerea în aplicare a rezoluțiilor în cauză ale Consiliului de Securitate, acest lucru ar fi creat, potrivit Regatului Unit, un risc de divergențe între statele membre în ceea ce privește aplicarea înghețării activelor. În cazul în care statele membre ar fi pus în aplicare aceste rezoluții individual, inevitabil ar fi apărut diferențe de interpretare în ceea ce privește sfera de aplicare a obligațiilor care le revin și s-ar fi creat disparități în domeniul liberei circulații a capitalurilor între statele membre, ceea ce ar fi antrenat riscul unei denaturări a concurenței.

105 În plus, Regatul Unit susține că măsurile de înghețare a fondurilor particularilor în scopul întreruperii relațiilor economice cu organizațiile teroriste internaționale, mai degrabă decât cu țările terțe, nu pot fi considerate ca extinzând „domeniul competențelor Comunității dincolo de cadrul general care rezultă din ansamblul dispozițiilor tratatului”, potrivit Avizului 2/94, punctul 89 de mai sus. Potrivit cadrului general al tratatului, Comunitatea are competența de a adopta măsuri în vederea reglementării circulației capitalurilor, prin luarea de măsuri împotriva particularilor. Rezultă că, deși este adevărat că măsurile destinate reglementării circulației capitalurilor particularilor în vederea întreruperii relațiilor economice cu organizațiile teroriste internaționale intră într-un domeniu pentru care Tratatul CE nu a conferit puteri specifice instituțiilor și cu toate că este la fel de adevărat că aceste măsuri fac necesară recurgerea la articolul 308 CE, acestea nu ar putea fi considerate ca depășind cadrul general al tratatului.

106 Regatul Unit susține că recurgerea la articolul 308 CE în împrejurările din prezenta cauză nu diferă de utilizarea acestei dispoziții în situații, în special în domeniul politicii sociale, în care acest articol a servit atingerii altor obiective ale Comunității, în cazurile în care tratatul nu furniza un temei juridic precis (a se vedea punctul 95 de mai sus).

Aprecierea Tribunalului

107 Regulamentul nr. 467/2001 și regulamentul atacat au fost adoptate în baza unor temeuri juridice parțial diferite: articolele 60 CE și 301 CE, în cazul primului și articolele 60 CE, 301 CE și 308 CE, în cazul celui de al doilea. Deși argumentele inițiale ale reclamantilor, întemeiate pe lipsa unui temei juridic al Regulamentului nr. 467/2001, au rămas fără obiect din cauza abrogării acestuia prin regulamentul atacat, Tribunalul consideră că este adecvat să expună, mai întâi, motivele pentru care apreciază că, în orice caz, aceste argumente sunt neîntemeiate, având în vedere că aceste motive constituie una dintre premisele raționamentului său aplicat examinării temeiului juridic al regulamentului atacat.

– Cu privire la temeiul juridic al Regulamentului nr. 467/2001

108 Regulamentul nr. 467/2001 a fost adoptat în baza articolelor 60 CE și 301 CE, dispoziții care abilitază Consiliul să adopte măsurile urgente necesare, în special în ceea ce privește circulația capitalurilor și plățile, în cazul în care o poziție comună sau o acțiune comună, adoptate în conformitate cu dispozițiile Tratatului UE referitoare la PESC, prevăd o acțiune a Comunității care urmărește să întrerupă sau să reducă, total sau parțial, relațiile economice cu una sau mai multe țări terțe.

109 Astfel cum reiese din preambulul său, Regulamentul nr. 467/2001 a orchestrat acțiunea Comunității, prevăzută de Poziția comună 2001/154, care fusese adoptată în cadrul PESC și care marca dorința Uniunii și a statelor sale membre de a recurge la un instrument comunitar, cu

scopul de a pune în aplicare, în Comunitate, anumite aspecte privind sancțiunile adoptate împotriva talibanilor din Afganistan de către Consiliul de Securitate.

110 Totuși, reclamantul susțineau, în primul rând, că măsurile care fac obiectul cauzei aduceau atingere unor particulari care erau, în plus, resortisanți ai unui stat membru, în vreme ce articolele 60 CE și 301 CE autorizează numai Consiliul să adopte măsuri în ceea ce privește țările terțe, în al doilea rând, că măsurile în cauză nu vizau întreruperea sau reducerea relațiilor economice cu o țară terță, ci lupta împotriva terorismului internațional și, în special, împotriva lui Osama ben Laden și, în al treilea rând, că măsurile respective erau, în orice caz, disproporționate în raport cu obiectivul vizat la articolele 60 CE și 301 CE.

111 Niciunul din aceste argumente nu ar fi putut să fie acceptat.

112 În ceea ce privește, în primul rând, tipul de măsuri pe care Consiliul este abilitat să le adopte în temeiul articolelor 60 CE și 301 CE, Tribunalul consideră că niciun element din formularea acestor dispoziții nu permite excluderea adoptării unor măsuri restrictive care afectează direct persoane de drept privat sau organizații, indiferent dacă aceștia sunt stabiliți sau nu sunt stabiliți în Comunitate, în măsura în care astfel de măsuri urmăresc efectiv să întrerupă sau să reducă, total sau parțial, relațiile economice cu una sau mai multe țări terțe.

113 Astfel cum a subliniat, în mod întemeiat, Consiliul, măsurile care fac obiectul cauzei intră sub incidența „sancțiunilor inteligente” (smart sanctions), denumite astfel în mod convențional, care au apărut în practica ONU în cursul anilor '90. Sancțiunile respective înlocuiesc măsurile clasice de embargo comercial general, îndreptate împotriva unei țări, cu măsuri mai direcționate și selective, precum sancțiunile economice sau financiare, interdicția de a călători, embargourile asupra armelor sau produselor specifice, astfel încât să se reducă suferința îndurată de populația civilă a țării în cauză, fiind impuse, în același timp, sancțiuni veritabile regimului vizat și conducătorilor acestuia.

114 Practica instituțiilor comunitare a evoluat în același sens, Consiliul considerând, în mod succesiv, că articolele 60 CE și 301 CE îi permiteau să adopte măsuri restrictive împotriva entităților sau persoanelor care controlau fizic o parte a teritoriului unei țări terțe [a se vedea, de exemplu, Regulamentul (CE) nr. 1705/98 al Consiliului din 28 iulie 1998 privind întreruperea anumitor relații economice cu Angola pentru a încuraja „União Nacional para a Independência Total de Angola” (UNITA) să își îndeplinească obligațiile în cadrul procesului de pace și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 2229/97 (JO L 215, p. 1)] și împotriva entităților și persoanelor care controlau efectiv aparatul guvernamental al unei țări terțe, precum și împotriva persoanelor și entităților asociate acestora din urmă și care le furnizau un sprijin economic [a se vedea, de exemplu, Regulamentul (CE) nr. 1294/1999 al Consiliului din 15 iunie 1999 privind înghețarea fondurilor și interzicerea investițiilor în ceea ce privește Republica Federală Iugoslavia (RFI) și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 1295/98 și (CE) nr. 1607/98 (JO L 153, p. 63), precum și Regulamentul (CE) nr. 2488/2000 al Consiliului din 10 noiembrie 2000 de menținere a înghețării fondurilor pentru dl Milosevic și persoanele asociate acestuia și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 1294/1999 și 607/2000 și a articolului 2 din Regulamentul (CE) nr. 926/98 (JO L 287, p. 19, ediție specială specială în limba română, 10/vol. 1, p. 217)]. Această evoluție este pe deplin compatibilă cu măsurile prevăzute la articolele 60 CE și 301 CE.

115 Astfel, așa cum sancțiunile economice sau financiare pot fi îndreptate, în mod specific, mai degrabă împotriva conducătorilor unei țări terțe, decât împotriva țării în sine, acestea trebuie, de asemenea, să poată viza persoanele de drept privat și entitățile care sunt asociate acestor conducători sau controlate direct ori indirect de aceștia, oriunde s-ar afla. Astfel cum a observat Comisia, în mod întemeiat, articolele 60 CE și 301 CE nu ar furniza o modalitate eficientă de a face presiuni asupra conducătorilor care exercită o influență asupra politicii unei țări terțe, în cazul în care Comunitatea nu ar putea, în baza acestora, să adopte măsuri împotriva unor particulari care, deși nu au domiciliul în țara terță în cauză, au suficiente legături cu regimul împotriva căruia sunt îndreptate sancțiunile. De asemenea, astfel cum a subliniat Consiliul, nu este relevant faptul că anumiți particulari astfel vizați se numără, întâmplător, printre resortisanții unui stat membru, deoarece, pentru a fi eficiente în contextul unei libere circulații a capitalurilor, sancțiunile financiare nu pot fi limitate numai la resortisanții respectivei țări terțe.

116 Această interpretare, care nu este contrară literei articolelor 60 CE și 301 CE, este justificată atât prin considerente de eficacitate, cât și prin preocupări de ordin umanitar.

117 În ceea ce privește, în al doilea rând, obiectivul urmărit de Regulamentul nr. 467/2001, Consiliul a susținut, făcând trimitere la Rezoluțiile 1267 (1999) și 1333 (2000) ale Consiliului de Securitate, la Poziția comună 2001/154, precum și la considerentele (1) și (2) din acest regulament și la însuși titlul acestuia, că măsurile în cauză erau îndreptate, în esență, împotriva regimului talibanilor care, la vremea respectivă, controla efectiv 80% din teritoriul afgan și care se autodenumea „Emiratul Islamic Afganistan” și, în subsidiar, împotriva persoanelor și entităților care, prin intermediul unor tranzacții economice sau financiare, ajutau regimul în cauză să asigure refugiu și antrenament unor teroriști internaționali și organizațiilor acestora, acționând astfel, de fapt, ca agenți ai acestui regim sau fiind în strânsă legătură cu acesta.

118 În măsura în care reclamanții contestau Regulamentul nr. 467/2001 pe motiv că îl vizase pe Osama ben Laden, iar nu regimul taliban, Consiliul a adăugat că Osama ben Laden era, în realitate, șeful și „eminența gri” a regimului taliban și că el era cel care deținea, de fapt, puterea în Afganistan. Titlurile sale seculare și religioase „șeic” (șef) și „emir” (prinț, conducător, comandant) și rangul pe care îl ocupa alături de ceilalți demnitari religioși talibani ar lăsa loc de puține îndoieli în această privință. În plus, chiar înainte de 11 septembrie 2001, Osama ben Laden ar fi depus un jurământ de credință („Bay’a”), prin care s-a stabilit o legătură religioasă formală între acesta și teocrația talibană. Astfel, acesta s-ar fi aflat într-o situație comparabilă cu cea a domnului Milosevic și a membrilor guvernului iugoslav din perioada sancțiunilor economice și financiare adoptate de Consiliul împotriva Republicii Federale Iugoslavia (a se vedea punctul 114 de mai sus).

În ceea ce privește Al-Qaida, Consiliul a subliniat că era cunoscut public faptul că aceasta dispunea de numeroase tabere de antrenament militar în Afganistan și că mii de membri Al-Qaida luptaseră alături de talibani în perioada octombrie 2001- ianuarie 2002, în timpul intervenției coaliției internaționale.

119 Nu este necesar să fie contestată temeinicia acestor considerații cu privire la care există, în cadrul comunității internaționale, un larg consens reflectat, în special, de diversele rezoluții adoptate în unanimitate de Consiliul de Securitate și care nu au fost respinse în mod specific și nici măcar contestate de către reclamanți.

120 În special, sancțiunile care fac obiectul prezentei cauze aveau ca scop principal să împiedice regimul talibanilor să obțină un sprijin financiar, indiferent de proveniența acestuia, astfel cum

reiese de la alineatul (4) litera (b) din Rezoluția 1267 (1999). Acestea ar fi putut fi eludate, dacă particularii despre care se considera că susțineau acest regim nu ar fi fost vizați de ele. În ceea ce privește relațiile dintre fostul regim taliban și Osama ben Laden, Consiliul de Securitate a considerat că, în cursul perioadei în cauză, acesta din urmă beneficia de un ajutor crucial la vremea respectivă din partea acestui regim, încât se putea considera că făcea parte din acesta. Astfel, la considerentul 10 al Rezoluției 1333 (2000), Consiliul de Securitate a deplâns faptul că talibanii continuă să îi asigure refugiu lui Osama ben Laden și să îi permită acestuia și asociaților săi să conducă, de pe teritoriul lor, o rețea de tabere de antrenament și să folosească Afganistanul ca bază pentru dirijarea unor operațiuni teroriste internaționale. În plus, la considerentul 7 al Rezoluției 1333 (2000), Consiliul de Securitate și-a reafirmat convingerea că eliminarea terorismului internațional era esențială pentru menținerea păcii și securității internaționale.

121 Astfel, contrar afirmațiilor reclamanților, măsurile în cauză urmăreau să întrerupă sau să reducă relațiile economice cu o țară terță, în cadrul luptei comunității internaționale împotriva terorismului internațional și, în special, împotriva lui Osama ben Laden și a rețelei Al-Qaida.

122 În al treilea rând, în ceea ce privește proporționalitatea măsurilor în cauză, aceasta trebuie să fie apreciată în lumina scopului Regulamentului nr. 467/2001. Astfel cum s-a arătat mai sus, impunerea unor sancțiuni „inteligente” urmărește, în special, exercitarea unei presiuni eficiente asupra conducătorilor țării în cauză, limitând, în același timp, pe cât posibil, impactul măsurilor în cauză asupra populației țării respective, în special prin limitarea domeniului lor de aplicare personal la un anumit număr de persoane de drept privat desemnate nominal. În prezenta cauză, Regulamentul nr. 467/2001 viza să mărească presiunea exercitată asupra regimului taliban, printre altele prin înghețarea fondurilor și a altor active financiare ale lui Osama ben Laden și ale persoanelor de drept privat și entităților care îi sunt asociate, astfel cum sunt identificate de către Comitetul pentru sancțiuni. Asemenea măsuri sunt conforme cu principiul proporționalității, care impune ca sancțiunile să nu depășească limitele a ceea ce este adecvat și necesar pentru realizarea obiectivului urmărit de reglementarea comunitară care le impune.

123 În schimb, faptul că măsurile în cauză vizau, de asemenea, tranzacții care nu aveau niciun element transfrontalier nu este relevant. Dacă obiectivul legitim al acestor măsuri era acela de a bloca sursele de finanțare ale talibanilor și ale terorismului internațional care operează din Afganistan, acestea ar trebui, în mod necesar, să vizeze atât tranzacțiile internaționale, cât și tranzacțiile pur interne, având în vedere că acestea erau la fel de susceptibile să alimenteze o astfel de finanțare, ținând seama, în special, de libera circulație a persoanelor și a capitalurilor și de opacitatea circuitelor financiare internaționale.

124 Din considerațiile precedente rezultă că, contrar afirmațiilor reclamanților, Consiliul avea într-adevăr competența de a adopta Regulamentul nr. 467/2001 în temeiul articolelor 60 CE și 301 CE.

– Cu privire la temeiul juridic al regulamentului atacat

125 Spre deosebire de Regulamentul nr. 467/2001, regulamentul atacat are drept temei juridic nu numai articolele 60 CE și 301 CE, ci și articolul 308 CE. Acest lucru reflectă evoluția situației internaționale în cadrul căreia s-au înscris succesiv sancțiunile decretate de Consiliul de Securitate și puse în aplicare de Comunitate.

126 Adoptată în cadrul acțiunilor întreprinse în scopul eliminării terorismului internațional, considerată ca fiind esențială pentru menținerea păcii și securității internaționale (a se vedea considerentul 7 al acesteia), Rezoluția 1333 (2000) a Consiliului de Securitate făcea totuși referire în mod expres la regimul talibanilor care, la vremea respectivă, controla cea mai mare parte a teritoriului afgan și îi asigura refugiu și asistență lui Osama ben Laden, precum și asociaților acestuia.

127 Astfel cum s-a arătat anterior, tocmai această legătură, stabilită în mod expres cu teritoriul și cu regimul aflat la conducerea unei țări terțe, a permis Consiliului să întemeieze Regulamentul nr. 467/2001 pe articolele 60 CE și 301 CE.

128 În schimb, Rezoluția 1390 (2002) a Consiliului de Securitate a fost adoptată la 16 ianuarie 2002, după prăbușirea acestui regim, ulterior intervenției armate a coaliției internaționale în Afganistan, lansată în octombrie 2001. În consecință și cu toate că vizează încă, în mod expres, talibanii, aceasta nu mai este îndreptată împotriva regimului lor prăbușit, ci mai degrabă îl vizează direct pe Osama ben Laden, rețeaua Al-Qaida, precum și persoanele și entitățile asociate acestora.

129 Absența oricărei legături între sancțiunile care trebuie să fie adoptate în temeiul acestei rezoluții și teritoriul sau regimul aflat la conducerea unei țări terțe, astfel cum s-a arătat la punctul 2 al expunerii de motive din propunerea de regulament al Consiliului, prezentată de Comisie la 6 martie 2002, care se află la originea regulamentului atacat [document COM (2002) 117 final], a fost recunoscută în mod expres de către Consiliu la punctele 4 și 5 din duplica sa.

130 În lipsa unei astfel de legături, Consiliul și Comisia au considerat că articolele 60 CE și 301 CE nu constituiau, în sine, un temei juridic suficient pentru a permite adoptarea regulamentului atacat. Aceste considerații trebuie să fie acceptate.

131 Astfel, articolul 60 alineatul (1) CE, prevede că, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 301 CE, Consiliul poate adopta „în raport cu țările terțe respective” măsurile urgente necesare în ceea ce privește circulația capitalurilor și plățile. Articolul 301 CE prevede, în mod expres, posibilitatea unei acțiuni a Comunității care urmărește să întrerupă sau să reducă, în tot sau în parte relațiile economice „cu una sau mai multe țări terțe”.

132 În plus, faptul că aceste dispoziții autorizează adoptarea unor „sancțiuni inteligente” împotriva unor persoane de drept privat sau a unor entități care sunt asociate conducătorilor unor țări terțe sau care sunt controlate direct sau indirect de aceștia (a se vedea punctele 115 și 116 de mai sus) nu permite să se considere că astfel de persoane sau entități mai pot fi vizate atunci când regimul aflat la conducerea țării terțe în cauză a dispărut. În astfel de împrejurări, nu mai există o legătură suficientă între aceste persoane sau entități și o țară terță.

133 Rezultă că, în orice caz, articolele 60 CE și 301 CE nu constituiau, în sine, un temei juridic suficient pentru regulamentul atacat.

134 De asemenea, contrar poziției exprimate de Comisie în propunerea de regulament al Consiliului, care se află la originea regulamentului atacat (a se vedea punctul 129 de mai sus), Consiliul a considerat că nici articolul 308 CE nu constituia, în sine, un temei juridic adecvat

pentru a permite adoptarea regulamentului respectiv. Aceste considerații trebuie să fie, de asemenea, acceptate.

135 În această privință, este necesar să se amintească faptul că, potrivit jurisprudenței (Hotărârea Curții din 26 martie 1987, Comisia/Consiliul, 45/86, Rep., p. 1493, punctul 13), rezultă chiar din termenii articolului 308 CE că invocarea acestui articol ca temei juridic al unui act nu este justificată decât dacă nicio altă dispoziție din tratat nu conferă instituțiilor comunitare competența necesară pentru a adopta actul în cauză. Într-o astfel de situație, articolul 308 CE le permite instituțiilor să acționeze în vederea atingerii unuia din obiectivele Comunității, în ciuda absenței unei dispoziții care să le confere competența necesară în acest sens.

136 În ceea ce privește prima condiție de aplicabilitate a articolului 308 CE, este cunoscut faptul că nicio dispoziție a Tratatului CE nu prevede adoptarea unor măsuri de tipul celor prevăzute de regulamentul atacat, care au ca scop lupta împotriva terorismului internațional și, în special, impunerea de sancțiuni economice și financiare, precum înghețarea fondurilor, împotriva unor persoane de drept privat și entități care sunt suspectate că ar contribui la finanțarea acestuia, fără să fie stabilită niciun fel de legătură cu teritoriul sau regimul aflat la conducerea unei țări terțe. Prin urmare, această primă condiție este îndeplinită în prezenta cauză.

137 În ceea ce privește a doua condiție de aplicabilitate a articolului 308 CE, potrivit jurisprudenței citate la punctul 135 de mai sus, pentru ca aceasta să fie îndeplinită, este necesar să se poată stabili o legătură între lupta împotriva terorismului internațional și, în special, impunerea de sancțiuni economice și financiare, precum înghețarea fondurilor, împotriva unor persoane de drept privat și entități care sunt suspectate că ar contribui la finanțarea acestuia, și unul dintre obiectivele pe care tratatul i le încredințează Comunității.

138 În prezenta cauză, preambulul regulamentului atacat este foarte laconic în privința acestui aspect. Cel mult, Consiliul a afirmat, în considerentul 4 al acestui regulament, că măsurile impuse în temeiul Rezoluției 1390 (2002) și al Poziției comune 2002/402 erau „reglementate de tratat” și că era necesară adoptarea unei legislații comunitare „în special în vederea evitării denaturării concurenței”.

139 În ceea ce privește afirmația de principiu potrivit căreia măsurile în cauză sunt „reglementate de tratat”, este necesar, dimpotrivă, să se constate, de la început, că niciunul dintre obiectivele tratatului, astfel cum sunt stabilite în mod expres la articolele 2 CE și 3 CE, nu pare susceptibil să fie realizat de măsurile în cauză.

140 În special, spre deosebire de măsurile prevăzute împotriva anumitor persoane fizice sau juridice stabilite în Comunitate prin Regulamentul nr. 3541/92, invocat de Consiliu în sprijinul tezei sale (a se vedea punctul 97 de mai sus), măsurile prevăzute de regulamentul atacat nu ar putea fi autorizate de obiectivul care vizează stabilirea unei politici comerciale comune [articolul 3 alineatul (1) litera (b) CE], în cadrul căruia s-a considerat că este de competența Comunității să adopte măsuri de embargo comercial în temeiul articolului 133 CE, având în vedere că relațiile comerciale ale Comunității cu o țară terță nu fac obiectul acestei cauze.

141 În ceea ce privește obiectivul de stabilire a unui regim care garantează faptul că nu este denaturată concurența pe piața internă [articolul 3 alineatul (1) litera (g) CE], afirmația potrivit căreia există un risc de denaturare a concurenței, pe care, potrivit preambulului său, regulamentul atacat urmărește să o prevină, nu este convingătoare.

142 Reguliile de concurență din Tratatul CE se adresează întreprinderilor și statelor membre atunci când acestea perturbă concurența egală între întreprinderi (a se vedea, în ceea ce privește articolul 87 CE, Hotărârea Curții din 2 iulie 1974, Italia/Comisia, 173/73, Rep., p. 709, punctul 26 și, în ceea ce privește articolul 81 CE, Hotărârea Curții din 12 iulie 1984, Hydrotherm, 170/83, Rep., p. 2999, punctul 11).

143 În prezenta cauză, pe de o parte, nu se pretinde că în regulamentul atacat se face trimitere la persoane de drept privat sau entități în calitatea lor de întreprinderi în sensul regulilor de concurență din Tratatul CE.

144 Pe de altă parte, nu s-a prezentat nicio explicație care ar permite să se înțeleagă în ce fel ar putea fi afectată concurența între întreprinderi prin punerea în aplicare, la nivelul Comunității sau al statelor membre, a unor măsuri restrictive specifice prevăzute de Rezoluția 1390 (2002) a Consiliului de Securitate împotriva anumitor persoane și entități.

145 Considerațiile anterioare nu sunt contestate de legătura stabilită de Comisie și de Regatul Unit, în memoriile lor, între obiectivul vizat la articolul 3 alineatul (1) litera (g) CE, și obiectivul de creare a unei piețe interne caracterizate, în special, prin eliminarea, între statele membre, a obstacolelor care stau în calea liberei circulații a capitalurilor [articolul 3 alineatul (1) litera (c) CE] (a se vedea, în special, punctele 99 și 102-104 de mai sus).

146 În această privință, trebuie subliniat faptul că, în ceea ce privește impunerea de restricții privind circulația capitalurilor și plățile, Comunitatea nu are nicio competență explicită. În schimb, articolul 58 CE le permite statelor membre să adopte măsuri care au un astfel de efect, în măsura în care acest lucru este și rămâne justificat pentru atingerea obiectivelor prevăzute la acest articol și, în special, din motive legate de ordinea publică sau de siguranța publică (a se vedea, prin analogie cu articolul 30 CE, Hotărârea Curții din 4 octombrie 1991, Richardt, C-367/89, Rep., p. I-4621, punctul 19, și jurisprudența citată). Având în vedere că noțiunea de siguranță publică cuprinde atât securitatea internă, cât și securitatea externă a statului, statele membre au, prin urmare, în principiu, dreptul de a adopta, în temeiul articolului 58 alineatul (1) litera (b) CE, măsuri de tipul celor prevăzute de regulamentul atacat. Dacă măsurile în cauză sunt conforme cu articolul 58 alineatul (3) CE, și nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului vizat, acestea sunt compatibile cu regimul liberei circulații a capitalurilor și a plăților și cu regimul liberei concurențe, stabilite de Tratatul CE.

147 Trebuie adăugat faptul că, dacă simpla constatare a existenței riscului de apariție a unor discrepanțe între reglementările naționale, precum și a riscului abstract privind obstacolele în calea liberei circulații a capitalurilor sau denaturarea concurenței, care ar putea decurge din acestea, ar fi suficientă pentru a justifica alegerea articolului 308 CE, împreună cu articolul 3 alineatul (1) literele (c) și (g) CE, ca temei juridic al unui regulament, nu numai că dispozițiile capitolului 3 din titlul VI al Tratatului CE, referitoare la apropierea legislațiilor, ar fi private de acest efect util, ci și controlul jurisdicțional al respectării temeiului juridic și-ar pierde total eficiența. Instanța comunitară ar fi atunci împiedicată să își exercite funcția, care îi revine în temeiul articolului 220 CE, de a asigura respectarea dreptului în cadrul interpretării și aplicării tratatului (a se vedea, în acest sens, în privința articolului 100a din Tratatul CE, devenit, după modificare, articolul 95 CE, Hotărârea Curții din 5 octombrie 2000, Germania/Parlamentul și Consiliul, C-376/98, Rep., p. I-8419, punctele 84, 85 și 106-108, și jurisprudența citată).

148 În orice caz, elementele de apreciere prezentate Tribunalului nu permit să se considere că regulamentul atacat contribuie efectiv la prevenirea riscului de apariție a unor obstacole în calea liberei circulații a capitalurilor sau a unei denaturări considerabile a concurenței.

149 Tribunalul consideră, în special, că, spre deosebire de afirmațiile Comisiei și ale Regatului Unit, punerea în aplicare a rezoluțiilor în cauză ale Consiliului de Securitate mai degrabă de către statele membre decât de Comunitate nu poate da naștere unui risc plauzibil și serios de divergențe între statele membre în ceea ce privește aplicarea înghețării fondurilor. Pe de o parte, aceste rezoluții conțin definiții și obligații clare, precise și detaliate, care nu lasă practic loc de niciun fel de interpretare. Pe de altă parte, măsurile pe care acestea le necesită, în vederea punerii lor în aplicare, nu par atât de importante încât să existe motive pentru a se teme de un astfel de risc.

150 În aceste împrejurări, măsurile în cauză în prezenta cauză nu pot fi autorizate de obiectivul vizat la articolul 3 alineatul (1) literele (c) și (g) CE.

151 În plus, diversele exemple, invocate de Consiliu, de recurgere la un temei juridic suplimentar, reprezentată de articolul 308 CE (a se vedea punctele 95 și 97 de mai sus), se dovedesc a fi irelevante în prezenta cauză. Pe de o parte, din aceste exemple nu reiese că, în împrejurările speței în cauză, nu erau îndeplinite condițiile de aplicare a articolului 308 CE, în special condiția referitoare la realizarea unui obiectiv al Comunității. Pe de altă parte, actele juridice în cauză în aceste exemple nu au făcut obiectul niciunei contestații în fața Curții în această privință, în special în cauza care a dat naștere Hotărârii Delbar, punctul 96 de mai sus. În orice caz, potrivit unei jurisprudențe constante, simpla practică a Consiliului nu poate constitui o derogare de la normele tratatului și nu poate, în consecință, să creeze un precedent care să oblige instituțiile Comunității cu privire la alegerea temeiului juridic corect (Hotărârea Curții din 23 februarie 1988, Regatul unit/Consiliul, 68/86, Rep., p. 855, punctul 24, și Avizul Curții 1/94 din 15 noiembrie 1994, Rep., p. I-5267, punctul 52).

152 Din considerațiile anterioare reiese că nu se poate stabili o legătură între lupta împotriva terorismului internațional și, în special, impunerea de sancțiuni economice și financiare, precum înghețarea fondurilor, împotriva unor particulari și entități care sunt suspectate că ar contribui la finanțarea acestuia, și unul din obiectivele pe care articolele 2 CE și 3 CE i le încredințează Comunității în mod expres.

153 În afara obiectivelor tratatului, enunțate explicit la articolele 2 CE și 3 CE, Comisia a invocat, de asemenea, în memoriile sale, un obiect mai general al Comunității, care ar fi justificat, în prezenta cauză, recurgerea la baza juridică reprezentată de articolul 308 CE. Astfel, Comisia deduce din preambulul Tratatului CE un „obiectiv general al Comunității de apărare a păcii și securității” internaționale (a se vedea punctul 100 de mai sus). Această teză nu poate fi reținută.

154 Contrar afirmațiilor Comisiei, din nicio parte a preambulului Tratatului CE nu rezultă că acesta urmărește un obiectiv mai larg de apărare a păcii și securității internaționale. Deși este de necontestat faptul că tratatul în cauză are ca scop principal încheierea conflictelor din trecut între popoarele europene, prin stabilirea unei „uniuni tot mai strânse” între acestea, nu se face nicio referire la punerea în aplicare a unei politici externe și de securitate comune. Aceasta intră exclusiv sub incidența obiectivelor Tratatului privind Uniunea Europeană, care, astfel cum se subliniază în preambulul său, urmărește să parcurgă o „nouă etapă în procesul de integrare europeană inițiat prin constituirea Comunităților Europene”.

155 Deși se poate afirma, cu siguranță, că acest obiectiv al Uniunii trebuie să inspire acțiunea Comunității în domeniul propriilor sale competențe, precum politica comercială comună, în schimb, acesta nu constituie o bază suficientă pentru adoptarea unor măsuri în temeiul articolului 308 CE, mai ales în domenii în care competențele comunitare sunt marginale și enumerate exhaustiv în tratat.

156 În cele din urmă, pare a fi imposibilă interpretarea articolului 308 CE ca autorizând, în general, instituțiile să se bazeze pe această dispoziție în scopul realizării unuia din obiectivele Tratatului UE. În special, Tribunalul consideră că coexistența Uniunii și Comunității, în calitate de ordini juridice integrate, dar distincte, precum și a arhitecturii constitutive a pilonilor, astfel cum au fost stabiliți de autorii tratatelor aflate în vigoare în prezent, nu autorizează nici instituțiile, nici statele membre să se prevaleze de „clauza de flexibilitate” de la articolul 308 CE, pentru a compensa absența unei competențe a Comunității, necesară pentru realizarea unuia dintre obiectivele Uniunii. Dacă s-ar decide altfel, ar însemna, în ultimă instanță, ca această dispoziție să poată fi aplicată tuturor măsurilor care intră sub incidența PESC și a cooperării judiciare și polițienești în materie penală (JAI), astfel încât Comunitatea ar putea să acționeze întotdeauna pentru atingerea obiectivelor acestor politici. Un astfel de rezultat ar priva numeroase dispoziții ale Tratatului UE de sfera lor de aplicare și ar fi incompatibil cu punerea în aplicare a instrumentelor specifice PESC (strategii comune, acțiuni comune, poziții comune) și JAI (poziții comune, decizii, decizii-cadru).

157 Prin urmare, trebuie să se concluzioneze că nici articolul 60 CE, nici articolul 301 CE nu constituie, luat în considerare separat, un temei juridic suficient pentru regulamentul atacat.

158 Totuși, atât în considerentele regulamentului atacat, cât și în memoriile sale, Consiliul a susținut că articolul 308 CE, coroborat cu articolele 60 CE și 301 CE, îi conferă competența de a adopta un regulament comunitar care vizează lupta împotriva finanțării terorismului internațional, întreprinsă de Uniune și de statele sale membre în temeiul PESC, și care impune, în acest scop, sancțiuni economice și financiare împotriva unor particulari, fără să stabilească nicio legătură cu teritoriul sau cu regimul aflat la conducerea unei țări terțe. Aceste considerații trebuie să fie acceptate.

159 În acest context, trebuie să se țină seama de puntea de legătură stabilită, în mod expres, cu ocazia revizuirii care decurge din Tratatul de la Maastricht, între acțiunile Comunității, prin care sunt impuse sancțiuni economice în temeiul articolelor 60 CE și 301 CE, și obiectivele Tratatului UE în domeniul relațiilor externe.

160 Trebuie să se constate efectiv că articolele 60 CE și 301 CE constituie dispoziții cu totul speciale ale Tratatului CE, în măsura în care acestea au în vedere, în mod expres, situații în care o acțiune a Comunității se poate dovedi necesară nu pentru realizarea unuia dintre obiectivele Comunității, astfel cum sunt stabilite prin Tratatul CE, ci a unuia dintre obiectivele încredințate, în mod specific, Uniunii la articolul 2 UE, și anume punerea în aplicare a unei politici externe și de securitate comune.

161 În cadrul articolelor 60 CE și 301 CE, acțiunea Comunității este, prin urmare, în realitate, o acțiune a Uniunii, pusă în aplicare în temeiul pilonului comunitar, după adoptarea de către Consiliu a unei poziții comune sau a unei acțiuni comune în temeiul PESC.

162 În această privință, trebuie să se observe că, potrivit articolului 3 UE, Uniunea dispune de un cadru instituțional unic, care asigură coerența și continuitatea acțiunilor întreprinse în vederea atingerii obiectivelor sale, respectând și dezvoltând totodată *acquis-ul* comunitar. Uniunea asigură, în special, coerența ansamblului acțiunii sale pe plan extern în cadrul politicilor sale în materie de relații externe, securitate, economie și dezvoltare. Consiliul și Comisia răspund de realizarea acestei coerențe și cooperează în acest sens. Acestea asigură, fiecare potrivit atribuțiilor care îi revin, punerea în aplicare a acestor politici.

163 Astfel cum competența de acțiune prevăzută de Tratatul CE se poate dovedi insuficientă pentru a permite instituțiilor să acționeze cu scopul de a realiza, în cadrul funcționării pieței comune, unul dintre obiectivele Comunității, și competența de a impune sancțiuni economice și financiare, prevăzută la articolele 60 CE și 301 CE, și anume întreruperea sau reducerea relațiilor economice cu una sau mai multe țări terțe, în special în ceea ce privește circulația capitalurilor și plățile, se poate dovedi insuficientă pentru a permite instituțiilor să realizeze obiectivul PESC, în temeiul Tratatului UE, în vederea căruia aceste dispoziții au fost introduse, în mod specific, în Tratatul CE.

164 Prin urmare, trebuie să se admită că, în contextul special avut în vedere la articolele 60 CE și 301 CE, recurgerea la temeiul juridic suplimentar, reprezentat de articolul 308, se justifică, în numele cerinței de coerență, enunțată la articolul 3 UE, atunci când aceste dispoziții nu le conferă instituțiilor comunitare competența necesară, în materie de sancțiuni economice și financiare, pentru a acționa cu scopul realizării obiectivului urmărit de Uniune și de statele sale membre în temeiul PESC.

165 Astfel, este posibil ca o dispoziție comună sau o acțiune comună, adoptate în temeiul PESC, să necesite, din partea Comunității, sancțiuni economice și financiare care le depășesc pe cele, prevăzute, în mod expres, la articolele 60 CE și 301 CE, care constau în întreruperea sau reducerea relațiilor economice cu una sau mai multe țări terțe, în special în ceea ce privește circulația capitalurilor și plățile.

166 Într-o astfel de situație, recurgerea la cumularea temeiurilor juridice reprezentate de articolele 60 CE, 301 CE și 308 CE permite realizarea, în domeniul sancțiunilor economice și financiare, a obiectivului urmărit, în cadrul PESC, de Uniune și de statele sale membre, astfel cum este exprimat într-o poziție comună sau o acțiune comună, în ciuda faptului că nu i se atribuie, în mod expres, Comunității competența de a impune sancțiuni economice și financiare vizând particulari sau entități care nu au legături suficiente cu o anumită țară terță.

167 În prezenta cauză, este incontestabil faptul că lupta împotriva terorismului internațional și a finanțării acestuia reprezintă unul dintre obiectivele Uniunii în temeiul PESC, astfel cum sunt definite la articolul 11 UE, chiar și în cazul în care aceasta nu vizează, în mod specific, țările terțe sau conducătorii acestora.

168 De altfel, se știe că Poziția comună 2002/402 a fost adoptată de Consiliu, în unanimitate, în cadrul acestei lupte, și că aceasta prevede impunerea de către Comunitate a unor sancțiuni economice și financiare împotriva unor particulari care sunt suspecți că ar contribui la finanțarea terorismului internațional, fără să fie stabilită niciun fel de legătură cu teritoriul sau regimul aflat la conducerea unei țări terțe.

169 În acest context, recurgerea la articolul 308 CE, pentru a completa competența de a impune sancțiuni economice și financiare, care îi este conferită Comunității la articolele 60 CE și 301 CE, este justificată de considerentul potrivit căruia, în lumea actuală, statele nu mai pot fi considerate ca fiind singura sursă de amenințare pentru pacea și securitatea internațională. Asemenea comunității internaționale, Uniunea și pilonul său comunitar nu pot fi împiedicate să se adapteze la aceste noi amenințări, prin impunerea de sancțiuni economice și financiare, nu doar împotriva țărilor terțe, ci și împotriva persoanelor, grupurilor, întreprinderilor sau entităților asociate, care desfășoară o activitate teroristă internațională sau aduc atingere în alt mod păcii și securității internaționale.

170 Prin urmare, Regatul Unit și instituțiile sunt îndreptățite să susțină că era de competența Consiliului să adopte regulamentul atacat, care pune în aplicare, în Comunitate, sancțiuni economice și financiare prevăzute de Poziția comună 2002/402, în temeiul articolelor 60 CE, 301 CE și 308 CE coroborate.

171 În consecință, primul aspect al primului motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al doilea aspect

Argumentele părților

172 În cadrul celui de al doilea aspect al primului motiv, reclamantii susțin că puterea acordată Comisiei, în primul rând, în temeiul articolului 10 alineatul (1) din Regulamentul nr. 467/2001, și ulterior în temeiul articolului 7 alineatul (1) din regulamentul atacat, are o sferă de aplicare mult mai limitată decât cea a unei simple competențe de executare a unui regulament al Consiliului și că, prin urmare, aceasta încalcă articolul 202 CE. Potrivit acestora, o decizie a Comisiei de a adăuga o persoană în anexa I la regulamentul atacat este echivalentă, în realitate, cu modificarea articolului 2.

173 Consiliul și Comisia susțin că delegarea unor competențe de executare, conferită, în prezenta cauză, Comisiei este conformă cu articolul 202 CE.

Constatările Tribunalului

174 Al doilea aspect al primului motiv a devenit inoperant ca urmare a abrogării Regulamentului nr. 467/2001 și a înlocuirii acestuia cu regulamentul atacat. De fapt, deși este adevărat că reclamantii fuseseră incluși inițial în anexa I la Regulamentul nr. 467/2001 de către Regulamentul nr. 2199/2001 al Comisiei, adoptat cu autorizarea Consiliului, în temeiul articolului 10 alineatul (1) din primul regulament, includerea acestora în anexa I la regulamentul atacat se datorează, în continuare, chiar acestui regulament, astfel cum a fost adoptat de Consiliu, fără o nouă intervenție din partea Comisiei.

175 În ceea ce privește modificările introduse de Regulamentul nr. 866/2003 (punctul 41 de mai sus), acestea se referă doar la redactare, astfel cum a recunoscut domnul Yusuf (punctul 63 de mai sus), și, prin urmare, trebuie să fie considerate ca intrând sub incidența exercitării unei simple competențe de executare, care îi este conferită Comisiei în conformitate cu articolul 202 CE.

176 Rezultă că al doilea aspect al motivului trebuie să fie respins.

Cu privire la al treilea aspect

Argumentele părților

177 În cadrul celui de al treilea aspect al primului motiv, reclamanții susțin că nu era de competența Consiliului să delege unui organism din afara Comunității – în prezenta cauză, Comitetul pentru sancțiuni – o putere de decizie în domeniul drepturilor civile și economice ale statelor membre și ale resortisanților acestora.

178 Regatul Unit a răspuns că, în prezenta cauză, nu este vorba despre nicio delegare de competențe comunitare organismelor Organizației Națiunilor Unite. Dimpotrivă, instituțiile au acționat exclusiv cu scopul de a asigura respectarea, de către statele membre ale Comunității, a obligațiilor care le revin în temeiul Cartei Națiunilor Unite și care prevalează asupra oricărei alte obligații, potrivit articolului 103 din această cartă.

Constatările Tribunalului

179 Deciziile împotriva reclamanților au fost adoptate în prezenta cauză de Comitetul pentru sancțiuni, în urma delegării din partea Consiliului de Securitate, utilizând informațiile obținute pe proprie răspundere. În plus, rezoluțiile în cauză ale Consiliului de Securitate nu reprezintă exercitarea unor competențe delegate de Comunitate, ci exercitarea de către Consiliul de Securitate a propriilor competențe, în temeiul Cartei Națiunilor Unite. Faptul că instituțiile comunitare, în urma adoptării Poziției comune 2002/402, s-au considerat obligate să se conformeze deciziilor și rezoluțiilor sale, în exercitarea propriilor competențe, este irelevant în această privință.

180 Astfel, al treilea aspect al motivului pare a fi întemeiat pe o premisă greșită și, prin urmare, trebuie să fie respins.

2. Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 249 CE

Argumentele părților

181 Reclamanții susțin că, în măsura în care regulamentul atacat afectează direct drepturile particularilor și prevede aplicarea unor sancțiuni individuale, acesta nu are aplicabilitate generală și, prin urmare, contravine articolului 249 CE. Condiția privind aplicabilitatea generală, prevăzută de această dispoziție, se opune reglementării cazurilor particulare, precum în prezenta cauză, prin intermediul unui regulament. Această condiție decurge din principiul general al egalității în fața legii și este o condiție *sine qua non* pentru ca dreptul comunitar să nu intre în conflict cu legile constituționale ale statelor membre sau cu principiile generale referitoare la drepturile omului și libertățile fundamentale. Metoda de acțiune, care constă în adoptarea unei reglementări prin intermediul unei liste, contravine, de asemenea, principiilor legalității și certitudinii juridice.

182 În replica lor, reclamanții subliniază faptul că persoanele particulare și entitățile vizate de regulamentul atacat nu provin dintr-un anumit cerc de persoane desemnate în mod abstract, ci mai degrabă corespund, fiecare nume în parte, persoanelor care figurează pe lista Comitetului pentru sancțiuni. Nu există nici o situație stabilită obiectiv, descrisă de condițiile formulate la modul general, care ar putea explica motivul pentru care numele reclamanților figurează tocmai în anexa I la regulamentul atacat. În aceste condiții, actul atacat nu ar trebui să fie analizat în

calitate de regulament, ci trebuie înțeles mai degrabă ca un fascicul de decizii individuale, în sensul Hotărârii Curții din 13 mai 1971, *International Fruit și alții/Comisia* (41/70-44/70, Rep., p. 411).

183 Instituțiile și Regatul Unit susțin că regulamentul atacat are într-adevăr aplicabilitate generală.

Constatările Tribunalului

184 În temeiul articolului 249 al doilea paragraf CE, regulamentul are aplicabilitate generală și se aplică direct în fiecare stat membru, în timp ce o decizie este obligatorie doar pentru destinatarii pe care îi indică.

185 Potrivit unei jurisprudențe constante, criteriul distincției între regulament și decizie trebuie să fie apreciat ținând seama dacă actul în cauză are aplicabilitate generală sau nu are. Caracteristicile principale ale deciziei rezultă din limitarea destinatarilor pe care îi indică, în vreme ce regulamentul, având un caracter normativ în esență, se aplică unor situații stabilite obiectiv și are efecte juridice în privința unor categorii de persoane avute în vedere în mod general și abstract. În plus, natura legislativă a unui act nu este contestată de posibilitatea stabilirii cu o precizie mai mică sau mai mare a numărului sau chiar a identității subiecților de drept cărora li se aplică acesta la un moment dat, atâta vreme cât s-a stabilit că această aplicare se efectuează în temeiul unei situații obiective de drept sau de fapt, definită de act în raport cu finalitatea acestuia din urmă (*Hotărârea Curții din 14 decembrie 1962, Fédération nationale de la boucherie en gros și alții/Consiliul*, 19/62-22/62, Rep., p. 943, punctul 2; *Hotărârea Curții din 11 iulie 1968, Zuckerfabrik Watenstedt/Consiliul*, 6/68, Rep., p. 595, 604; *din 30 septembrie 1982, Roquette Frères/Consiliul*, 242/81, Rep., p. 3213, punctele 6 și 7; *Hotărârea Curții din 29 iunie 1993, Gibraltar/Consiliul*, C-298/89, Rep., p. I-3605, punctul 17, și *din 31 mai 2001, Sadam Zuccherifici și alții/Consiliul*, C-41/99 P, Rep., p. I-4239, punctul 24; *Ordonanța Curții din 24 aprilie 1996, CNPAAP/Consiliul*, C-87/95 P, Rep., p. I-2003, punctul 33; *Ordonanța Tribunalului din 6 mai 2003, DOW AgroSciences/Parlamentul și Consiliul*, T-45/02, Rep., p. II-1973, punctul 31).

186 În prezenta cauză, este de necontestat faptul că regulamentul atacat are o aplicabilitate generală, având în vedere că acesta interzice oricui să pună la dispoziția anumitor persoane fonduri sau resurse economice. Faptul că aceste persoane sunt desemnate nominal în anexa I la acest regulament, astfel încât acestea par să fie vizate direct și individual de acesta, în sensul articolului 230 al patrulea paragraf CE, nu afectează în niciun fel caracterul general al acestei interdicții, care are un efect *erga omnes*, astfel cum reiese, în special, din articolul 11, potrivit căruia regulamentul atacat se aplică:

- pe teritoriul Comunității, inclusiv spațiul său aerian,
- la bordul oricărei aeronave sau nave care se află sub jurisdicția unui stat membru,
- oricărui resortisant al unui stat membru, indiferent de locul în care se află,
- oricărei persoane juridice, oricărei entități sau oricărui grup care este stabilit(ă) sau constituit(ă) în conformitate cu legislația unui stat membru,

– și oricărei persoane juridice, oricărui grup sau oricărei entități care desfășoară activități comerciale în Comunitate.

187 În realitate, argumentația reclamanților are ca punct de plecare confuzia între conceptul de destinatari al unui act și conceptul de obiect al actului respectiv. Articolul 249 CE are în vedere numai primul concept, în măsura în care acesta prevede că regulamentul are aplicabilitate generală, în vreme ce decizia este obligatorie numai pentru destinatarii pe care îi indică. În schimb, obiectul unui act este un criteriu irelevant pentru calificarea acestuia ca fiind regulament sau decizie.

188 Astfel, un act care are ca obiect înghețarea fondurilor autorilor unor acte de terorism, considerați ca fiind o categorie generală și abstractă, ar fi o decizie dacă s-ar adresa unora sau mai multor persoane desemnate nominal. Invers, un act care are ca obiect înghețarea fondurilor uneia sau mai multor persoane desemnate nominal este un regulament dacă se adresează în mod general și abstract tuturor persoanelor care ar putea deține efectiv fondurile în cauză. Acesta este situația în prezenta cauză.

189 În consecință, al doilea motiv trebuie să fie respins.

3. Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea drepturilor fundamentale ale reclamanților

Argumentele părților

190 Reclamanții, care fac trimitere atât la articolul 6 alineatul (2) UE, cât și la jurisprudența Curții (Hotărârea din 12 noiembrie 1969, Stauder, 29/69, Rep., p. 419; Hotărârea din 17 decembrie 1970, Internationale Handelsgesellschaft, 11/70, Rep., p. 1125, și Hotărârea din 14 mai 1974, Nold/Comisia, 4/73, Rep., p. 491, punctul 13), susțin că regulamentul atacat le încalcă drepturile fundamentale, în special dreptul de a dispune de bunurile lor și dreptul la apărare, astfel cum sunt garantate la articolul 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO), în măsura în care acest regulament le impune sancțiuni aspre, atât civile, cât și penale, deși aceștia nu au fost ascultați în prealabil sau nu li s-a oferit posibilitatea de a se apăra și actul respectiv nu a fost supus niciunui control jurisdicțional.

191 În ceea ce privește, în special, pretinsa încălcare a dreptului la apărare, reclamanții subliniază că nu au fost informați cu privire la motivele sancțiunilor impuse, că nu li s-au comunicat mijloacele de probă și faptele invocate împotriva lor și că nu au avut nici ocazia de a își exprima punctul de vedere (Hotărârea Curții din 23 octombrie 1974, Transocean Marine Paint/Comisia, 17/74, Rep., p. 1063; Hotărârea Curții din 7 iunie 1983, Musique Diffusion française și alții/Comisia, 100/80-103/80, Rep. p. 1825, punctul 14; Hotărârea Curții din 10 iulie 1986, Belgia/Comisia, 40/85, Rep., p. 2321, și Hotărârea Curții din 27 iunie 1991, Al-Jubail Fertilizer și Saudi Arabian Fertilizer/Consiliul, C-49/88, Rep., p. I-3187). Includerea acestora pe lista din anexa I la regulamentul atacat este motivată exclusiv de faptul că au fost incluși pe lista întocmită de Comitetul pentru sancțiuni, pe baza informațiilor comunicate de state și de organizațiile internaționale sau regionale. Nici Consiliul, nici Comisia nu au examinat motivele pentru care comitetul în cauză a inclus reclamanții pe această listă. Sursa informațiilor primite de acest comitet este foarte obscură și motivele pentru care anumiți particulari au fost incluși pe listă, fără să fi fost ascultați în prealabil, nu sunt menționate. Astfel, întreaga procedură care a condus la includerea reclamanților pe lista din anexa I la regulamentul atacat poartă pecetea

confidențialității. Astfel de încălcări ale drepturilor lor nu pot fi remediate *a posteriori* (Hotărârea Curții din 8 iulie 1999, Hercules Chemicals/Comisia, C-51/92 P, Rep. p. I-4235).

192 În ceea ce privește, în special, pretinsa încălcare a dreptului la un control jurisdicțional, reclamantii subliniază că, în Hotărârea din 27 noiembrie 2001, Comisia/Austria (C-424/99, Rep., p. I-9285, punctul 45), Curtea a considerat că, potrivit unei jurisprudențe constante, cerința unui astfel de control constituie un principiu general de drept comunitar, care decurge din tradiții constituționale comune statelor membre și care a fost consacrată la articolele 6 și 13 din CEDO. Acest drept implică existența unor acțiuni în justiție eficiente în fața unei instanțe juridice care îndeplinește anumite condiții, precum independența și neutralitatea.

193 În prezenta cauză, nici Comisia, nici Consiliul nu îndeplinesc aceste condiții.

194 Acest lucru este valabil de asemenea pentru Consiliul de Securitate și Comitetul său pentru sancțiuni, organisme politice în fața cărora doar statele sunt autorizate să se prezinte. În prezenta cauză, Comitetul pentru sancțiuni a informat guvernul suedez cu privire la faptul că nu era posibilă inițierea unei examinări pe fond a cererii reclamanților vizând retragerea numelui acestora de pe lista întocmită de acest comitet. Totuși, această cerere a fost comunicată celor cincisprezece membri ai Comitetului pentru sancțiuni în calitate de propunere pentru o decizie. Doar trei membri ai acestui comitet, și anume Statele Unite, Regatul Unit și Rusia, s-au opus acestei cereri. Cu toate acestea, datorită regulii privind unanimitatea, care reglementează lucrările Comitetului pentru sancțiuni, numele reclamanților au fost menținute pe lista în cauză.

195 În ceea ce privește controlul exercitat de Tribunal în cadrul prezentei acțiuni, reclamantii obiectează că o acțiune în anulare, care privește numai legalitatea regulamentului atacat ca atare, nu permite o examinare pe fond a legalității sancțiunilor în lumina drepturilor fundamentale a căror încălcare este invocată. În plus, ținând seama de tehnica legislativă utilizată, constând în elaborarea unor liste de persoane și entități vizate de aceste sancțiuni, o astfel de examinare pe fond ar fi lipsită de sens, având în vedere că ar fi limitată la problema stabilirii dacă numele de pe listele în cauză corespund cu cele care figurează pe listele Comitetului pentru sancțiuni.

196 Cu toate acestea, reclamantii observă anumite erori sau nereguli care viciază regulamentul atacat. Astfel, entitatea „Barakaat International, Hallbybacken 15, 70 Spånga, Suedia”, menționată în anexa I la acest regulament, la rubrica „Persoane juridice, grupuri și entități”, este aceeași entitate cu reclamanta Al Barakaat, menționată la aceeași rubrică. Potrivit explicației reclamanților, Al Barakaat și-a transferat sediul social. În plus, adresa indicată este incorectă.

197 În mod similar, entitatea „Somali Network AB, Hallbybacken 15, 70 Spånga, Suedia”, menționată la aceeași rubrică din anexa I la regulamentul atacat, care a fost deținută anterior de trei dintre reclamantii inițiali, domnii Aden, Ali și Yusuf, și a cărei activitate consta în vânzarea de cartele telefonice, și-a încetat activitatea la sfârșitul anului 2000 și a fost cedată în vara anului 2001, denumirea societății fiind schimbată în „Trä & Inredningsmontage i Kärrtorp” la 4 octombrie 2001. Noii acționari nu au nicio legătură cu reclamantii și par să își desfășoare activitatea în sectorul construcțiilor. Având în vedere că, totuși, Comitetul pentru sancțiuni a inclus această entitate pe lista sa din 9 noiembrie 2001, este evident că documentația sa era lacunară și că nu exista un control pentru fiecare caz în parte.

198 Reclamantii adaugă că, din proprie inițiativă, Al Barakaat a predat documentele sale contabile departamentului poliției suedeze însărcinat cu lupta împotriva terorismului, SÄPO.

După analiză, SĂPO le-a returnat documentele reclamanților, informându-i că acestea erau în regulă, ceea ce demonstrează că sancțiunile adoptate împotriva Al Barakaat sunt nejustificate.

199 În vederea propunerii de probe, primul reclamant, domnul Yusuf, a solicitat să fie audiat de Tribunal. De asemenea, acesta a solicitat audierea lui Sir Jeremy Greenstock, președintele Comitetului pentru sancțiuni la vremea adoptării sancțiunilor împotriva sa.

200 În replica lor, reclamanții contestă, în plus, argumentul potrivit căruia Consiliul era obligat să pună în aplicare sancțiunile adoptate de Consiliul de Securitate, pe motiv că acestea erau obligatorii pentru statele membre ale Comunității, în temeiul Cartei Națiunilor Unite.

201 Potrivit reclamanților, nu există nicio obligație absolută în temeiul articolului 25 din Carta Națiunilor Unite, iar articolul 103 din această carte este obligatoriu numai în dreptul internațional public și nu implică în niciun caz faptul că membrii Organizației Națiunilor Unite trebuie să își încalce propriile legi.

202 Rezoluțiile Consiliului de Securitate nu se aplică direct în statele membre ale ONU, ci trebuie să fie transpuse în dreptul lor intern, în conformitate cu dispozițiile lor constituționale și cu principiile fundamentale de drept. În cazul în care aceste dispoziții se opun unei astfel de transpuneri, acestea trebuie, în primul rând, să fie modificate pentru a face posibilă transpunerea.

203 Astfel, în Suedia, un proiect de lege destinat punerii în aplicare a Rezoluției 1373 (2001) a Consiliului de Securitate, din 28 septembrie 2001, care prevede, în special, înghețarea activelor persoanelor și entităților care comit sau încearcă să comită acte de terorism, facilitează sau participă la astfel de acte, a fost retras de guvern după ce Lagrådet (Consiliul pentru legislație) a observat că orice decizie de înghețare a activelor trebuie să fie adoptată de Ministerul Public și poate face obiectul unui control jurisdicțional.

204 În plus, din articolul 24 alineatul (2) din Carta Națiunilor Unite rezultă că este de competența Consiliului de Securitate să acționeze întotdeauna în conformitate cu obiectivele și principiile Organizației Națiunilor Unite. O condiție stabilită în privința angajamentului membrilor ONU în temeiul articolului 25 din carte constă în faptul că respectivele competențe ale Consiliului de Securitate de a adopta decizii cu caracter obligatoriu decurg din alte dispoziții ale acestei carte. Deoarece Carta Națiunilor Unite se adresează exclusiv unor state membre și nu creează nici drepturi, nici obligații în privința particularilor, se poate pune întrebarea dacă statele membre ale ONU sunt legate prin deciziile Consiliului de Securitate care impun sancțiuni împotriva lui Osama ben Laden și a persoanelor care îi sunt asociate. S-ar putea pune și întrebarea dacă aceste decizii nu contravin obiectivului explicit al Organizației Națiunilor Unite de a promova respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale pentru toți, în conformitate cu articolul 1 alineatul (3) din Carta Națiunilor Unite.

205 În principal, Consiliul susține că împrejurările în care a fost adoptat regulamentul atacat exclude orice comportament nelegal din partea sa.

206 În această privință, Consiliul și Comisia, care fac trimitere, în special, la articolul 24 alineatul (1) și la articolele 25, 41, 48 și 103 din Carta Națiunilor Unite, susțin, în primul rând, că, asemenea statelor membre ale ONU, Comunitatea are obligația, în temeiul dreptului internațional, de a pune în aplicare, în domeniile sale de competență, rezoluțiile Consiliului de Securitate, în special cele adoptate în cadrul capitolului VII din Carta Națiunilor Unite; în al

doilea rând, că, în acest domeniu, competențele instituțiilor comunitare sunt limitate și că aceste instituții nu dispun de niciun fel de putere discreționară autonomă, nici de vreo marjă de apreciere; în al treilea rând, că, prin urmare, acestea nu pot nici să modifice conținutul acestor rezoluții, nici să creeze mecanisme care pot da naștere unei modificări a conținutului lor și, în al patrulea rând, că orice alt acord internațional sau normă de drept intern, care ar putea împiedica această punere în aplicare, trebuie să nu fie luată în considerare.

207 Consiliul și Comisia observă, de asemenea, că, acționând în numele membrilor ONU, Consiliul de Securitate exercită răspunderea principală de menținere a păcii și securității internaționale. Aceștia subliniază că rezoluțiile adoptate de Consiliul de Securitate în temeiul capitolului VII din această cartă au o aplicabilitate universală și sunt obligatorii în totalitate, fără rezerve pentru membrii Organizației Națiunilor Unite, care trebuie să le recunoască supremația asupra oricărui alt angajament internațional. Articolul 103 din Carta Națiunilor Unite permite astfel să nu fie luată în considerare nicio altă dispoziție din dreptul internațional convențional sau obișnuit, în vederea aplicării rezoluțiilor Consiliului de Securitate, creând astfel un „efect de legalitate”.

208 Potrivit instituțiilor, legislațiile naționale nu pot nici să împiedice măsurile de executare adoptate în temeiul Cartei Națiunilor Unite. Dacă un stat membru al ONU ar avea posibilitatea să modifice conținutul rezoluțiilor Consiliului de Securitate, uniformitatea aplicării lor, indispensabilă pentru a garanta eficacitatea acestora, nu ar putea fi menținută.

209 Comisia adaugă că, potrivit articolului 27 din Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor, încheiată la Viena la 23 mai 1969, un stat nu poate invoca dispozițiile din dreptul său intern pentru a justifica neexecutarea unui tratat. În cazul în care o prevedere de drept național este în contradicție cu o obligație de drept internațional, statul în cauză are obligația fie de a interpreta respectiva prevedere în spiritul tratatului, fie de a modifica legislația sa națională astfel încât aceasta să devină compatibilă cu obligația de drept internațional.

210 Deși Comunitatea însăși nu este membră ONU, aceasta are obligația să acționeze, în domeniile sale de competență, astfel încât să îndeplinească obligațiile impuse statelor sale membre, ca urmare a apartenenței lor la Organizația Națiunilor Unite. În această privință, Comisia subliniază în ceea ce privește competențele Comunității că acestea trebuie să fie exercitate în conformitate cu dreptul internațional (Hotărârea Curții din 24 noiembrie 1992, Poulsen și Diva Navigation, C-286/90, Rep., p. I-6019, punctul 9, și Hotărârea Curții din 16 iunie 1998, Racke, C-162/96, Rep., p. I-3655, punctul 45). Consiliul și Comisia invocă, de asemenea, Hotărârea Dorsch Consult/Consiliul și Comisia, punctul 82 de mai sus. Deși această hotărâre privea impunerea unui embargo comercial, măsură de politică comercială comună, care, în temeiul articolului 133 CE, intră sub incidența competenței exclusive a Comunității, Consiliul și Comisia consideră că principiul stabilit în hotărârea în cauză se aplică și restricțiilor privind circulația capitalurilor și a plăților, adoptate în temeiul articolelor 60 CE și 301 CE, ținând seama de evoluția competențelor Comunității în domeniul sancțiunilor împotriva țărilor terțe.

211 Consiliul generalizează această propunere, susținând că, atunci când Comunitatea acționează pentru a executa obligațiile impuse statelor sale membre ca urmare a apartenenței lor la ONU, fie pentru că acestea din urmă i-au transferat competențele necesare, fie pentru că acestea consideră că intervenția Comunității este oportună pe plan politic, este necesar să se considere că, practic, aceasta se află în aceeași poziție ca și statele membre ale ONU, ținând seama de articolul 48 alineatul (2) din Carta Națiunilor Unite.

212 Potrivit Consiliului, rezultă că, atunci când Comunitatea adoptă măsuri în scopuri care corespund dorințelor statelor sale membre de a își executa obligațiile în temeiul Cartei Națiunilor Unite, aceasta beneficiază, în mod necesar, de protecția acordată de această cartă și, în special, de „efectul de legalitate”.

213 În plus, Consiliul subliniază că, atunci când Comunitatea acționează în acest context, competența sa este dependentă de deciziile de politică externă și de securitate comună, care pun în aplicare rezoluțiile Consiliului de Securitate, în special cele adoptate în temeiul capitolului VII din Carta Națiunilor Unite, care trebuie să fie introduse în ordinea juridică comunitară.

214 În prezenta cauză, regulamentul atacat a fost adoptat în vederea punerii în aplicare, în ordinea juridică comunitară, a Rezoluțiilor 1267 (1999), 1333 (2000) și 1390 (2002) ale Consiliului de Securitate, prin transpunerea automată a oricărei liste de persoane sau entități, întocmită de Comitetul pentru sancțiuni în conformitate cu procedurile aplicabile, fără exercitarea vreunei puteri discreționare autonome, astfel cum reiese clar atât din preambulul regulamentului atacat, cât și din articolul 7 alineatul (1) din acesta.

215 Potrivit Consiliului și Comisiei, astfel de împrejurări exclud *a priori* orice nelegalitate din partea instituțiilor. Odată ce Comunitatea hotărâse să acționeze în temeiul Poziției comune 2002/402, aceasta nu avea posibilitatea, fără să își încalce propriile obligații internaționale, angajamentele internaționale asumate de statele sale membre și datoria de cooperare loială între statele membre și Comunitate, prevăzută la articolul 10 CE, de a exclude anumite persoane de pe listă sau de le a informa în prealabil sau, dacă nu, de a prevedea mijloacele prin care să introducă acțiuni care să le ofere posibilitatea de a verifica dacă măsurile în cauză erau justificate.

216 Potrivit Consiliului, acest lucru ar fi valabil chiar și în cazul în care s-ar considera că regulamentul atacat încalcă drepturile fundamentale ale reclamanților. Consiliul consideră că „efectul de legalitate” se aplică, de asemenea, în privința drepturilor fundamentale care, astfel cum prevăd instrumentele juridice internaționale, pot fi suspendate temporar în caz de urgență.

217 Având în vedere că, în replica lor, reclamanții au contestat conformitatea rezoluțiilor în cauză ale Consiliului de Securitate cu articolul 1 alineatul (3) din Carta Națiunilor Unite, Consiliul răspunde că există motive să se presupună că, în temeiul puterilor speciale care îi sunt conferite în capitolul VII din această cartă, Consiliul de Securitate a pus în balanță drepturile fundamentale ale victimelor sancțiunilor și pe cele ale victimelor terorismului și, în special, dreptul acestora la viață.

218 În plus, Consiliul și Comisia consideră că nu există nicio legătură între prezenta cauză și argumentele reclamanților referitoare la procesul legislativ privind punerea în aplicare a Rezoluției 1373 (2001) a Consiliului de Securitate în Suedia, al cărei context era total diferit de contextul punerii în aplicare a Rezoluției 1390 (2002). La vremea punerii în aplicare a Rezoluției 1373 (2001), statele membre și Comunitatea dispuneau într-adevăr de o marjă largă de apreciere discreționară.

219 În orice caz, Consiliul și Comisia consideră că, în prezenta cauză, competența Tribunalului ar trebui să fie limitată la stabilirea dacă instituțiile au comis o eroare evidentă executând obligațiile stabilite în Rezoluția 1390 (2002) a Consiliului de Securitate. Orice exercitare de competențe care depășește această limită și care ar echivala cu un control jurisdicțional indirect și selectiv al

măsurilor obligatorii adoptate de Consiliul de Securitate în cadrul rolului său de menținere a păcii și securității internaționale, ar risca să submineze unul dintre fundamentele ordinii mondiale stabilite în 1945, ar cauza perturbări majore în relațiile internaționale ale Comunității și statelor sale membre, ar putea fi contestat în lumina articolului 10 CE și ar intra în conflict cu obligația Comunității de a respecta dreptul internațional, din care fac parte rezoluțiile adoptate de Consiliul de Securitate în temeiul capitolului VII din Carta Națiunilor Unite. Instituțiile și Regatul Unit consideră că măsurile de această natură nu pot fi contestate la nivel național sau comunitar, ci doar în fața Consiliului de Securitate, prin intermediul guvernului statului ai cărui resortisanți sunt reclamantul sau pe teritoriul căruia locuiesc aceștia (Ordonanța Invest Import und Export și Invest Commerce/Comisia, punctul 85 de mai sus, punctul 40).

220 În subsidiar, în cazul în care Tribunalul ar hotărî să inițieze o examinare completă a temeiniciei diverselor argumente invocate de reclamant, Consiliul și Comisia susțin că regulamentul atacat nu aduce atingere drepturilor și libertăților fundamentale, a căror încălcare este pretinsă.

221 În primul rând, măsurile puse în aplicare de regulamentul atacat nu aduc atingere dreptului reclamantilor de a beneficia de propriile bunuri, având în vedere că acest drept nu se bucură de o protecție absolută și că exercitarea sa poate face obiectul unor restricții justificate de obiective de interes general.

222 În al doilea rând, regulamentul atacat nu aduce atingere nici dreptului la apărare.

223 În al treilea rând, în ceea ce privește dreptul la o cale de atac efectivă, instituțiile și Regatul Unit observă că reclamantul au fost în măsură să își expună punctul de vedere în fața Consiliului de Securitate și că au putut introduce prezenta acțiune în fața Tribunalului în temeiul articolului 230 CE, în cadrul căruia aceștia pot invoca, în special, lipsa de competență a instituțiilor comunitare de a adopta regulamentul atacat, precum și faptul că atingerea adusă drepturilor lor de proprietate era nelegală.

224 Potrivit Consiliului, disputa între părți nu privește existența în sine a unui drept la o cale de atac efectivă, ci sfera de aplicare a controlului jurisdicțional care ar părea justificată sau adecvată în prezenta cauză.

225 În această privință, Consiliul recunoaște că, în cazul în care Comunitatea hotărăște cu privire la propria sa inițiativă de a adopta măsuri unilaterale de constrângere economică și financiară, controlul jurisdicțional trebuie să se extindă la examinarea probelor reținute împotriva persoanelor sancționate. În schimb, potrivit Consiliului și Regatului Unit, în cazul în care Comunitatea acționează fără să exercite o putere discreționară, pe baza unei decizii adoptate de organismul căruia comunitatea internațională i-a conferit puteri considerabile în vederea menținerii păcii și securității internaționale, un control jurisdicțional complet ar risca să submineze sistemul ONU, astfel cum a fost stabilit în 1945, ar putea prejudicia grav relațiile internaționale ale Comunității și statelor sale membre și ar contraveni obligației Comunității de a respecta dreptul internațional. Consiliul consideră că, în prezenta cauză, controlul jurisdicțional al instanței comunitare nu poate depăși controlul recunoscut în statele membre în ceea ce privește transpunerea, în ordinea juridică internă, a deciziilor adoptate de organismele comunității internaționale, care acționează în scopul menținerii păcii și securității internaționale. În această privință, Consiliul observă că, în mai multe state membre, actele de punere în aplicare a rezoluțiilor Consiliului de Securitate sunt calificate drept „acte ale Guvernului” și ies total de sub

jurisdicția instanțelor. În alte state membre, sfera de aplicare a controlului jurisdicțional este foarte limitată.

Constatările Tribunalului

Observații introductive

226 Tribunalul nu se poate pronunța eficient cu privire la motivul întemeiat pe încălcarea pretinsă a drepturilor fundamentale ale reclamanților decât în măsura în care acesta intră sub incidența controlului său jurisdicțional și în măsura în care, presupunând că este întemeiat, poate să genereze anularea regulamentului atacat.

227 În prezenta cauză, instituțiile și Regatul Unit susțin, în esență, că niciuna dintre cele două condiții nu este îndeplinită, datorită supremației obligațiilor Comunității și ale statelor sale membre, în temeiul Cartei Națiunilor Unite, asupra oricărei alte obligații de drept internațional, comunitar sau național. Examinarea argumentelor acestor părți pare să constituie astfel o condiție preliminară pentru orice discuție referitoare la argumentele reclamanților.

228 În această privință, Tribunalul consideră că este oportun să examineze, în primul rând, relația dintre ordinea juridică internațională din cadrul Organizației Națiunilor Unite și ordinea juridică națională sau comunitară, precum și măsura în care competențele Comunității și a statelor sale membre sunt dependente de rezoluțiile Consiliului de Securitate, adoptate în temeiul capitolului VII din Carta Națiunilor Unite.

229 Această examinare stabilește de fapt sfera de aplicare a controlului legalității, în special în ceea ce privește drepturile fundamentale, pe care Tribunalul are competența să îl exercite, în al doilea rând, în privința actelor comunitare care au ca efect asemenea rezoluții.

230 În cele din urmă și în al treilea rând, Tribunalul se va pronunța cu privire la pretinsa încălcare a drepturilor fundamentale ale reclamanților, în cazul în care ar constata că aceasta intră sub incidența controlului său jurisdicțional și că poate genera anularea regulamentului atacat.

Cu privire la relația dintre ordinea juridică internațională din cadrul Organizației Națiunilor Unite și ordinea juridică națională sau comunitară

231 Trebuie să se constate că, din perspectiva dreptului internațional, obligațiile statelor membre ale ONU în temeiul Cartei Națiunilor Unite prevalează incontestabil asupra oricărei alte obligații de drept intern sau, inclusiv, de drept internațional convențional, pentru cele care sunt membre ale Consiliului European, asupra obligațiilor lor în temeiul CEDO, și pentru cele care sunt, de asemenea, membre ale Comunității, asupra obligațiilor lor în temeiul Tratatului CE.

232 În ceea ce privește, în primul rând, relația între Carta Națiunilor Unite și dreptul intern al statelor membre ale ONU, această regulă privind supremația decurge din principiile dreptului internațional cutumiar. În conformitate cu articolul 27 din Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor, care reglementează aceste principii (și al cărui articol 5 prevede că se aplică „care este actul constitutiv al unei organizații internaționale, precum și oricărui tratat adoptat în cadrul unei organizații internaționale, sub rezerva oricărei reguli pertinente a organizației.”), o parte nu poate invoca dispozițiile dreptului său intern drept justificare pentru neexecutarea unui tratat.

233 În ceea ce privește, în al doilea rând, relația între Carta Națiunilor Unite și dreptul internațional convențional, această regulă privind supremația este consacrată, în mod expres, la articolul 103 din cartă în cauză, potrivit căreia „În caz de conflict între obligațiile Membrilor Națiunilor Unite decurgând din prezenta Cartă și obligațiile lor decurgând din orice alt acord internațional vor prevala obligațiile decurgând din prezenta Cartă”. Potrivit articolului 30 din Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor și contrar regulilor aplicabile, în mod normal, în cazul tratatelor succesive, această regulă este valabilă atât în privința tratatelor anterioare, cât și a celor ulterioare Cartei Națiunilor Unite. Potrivit Curții Internaționale de Justiție, toate acordurile regionale, bilaterale și chiar multilaterale, pe care este posibil ca părțile să le fi încheiat, sunt întotdeauna subordonate dispozițiilor articolului 103 din Carta Națiunilor Unite [Hotărârea din 26 noiembrie 1984, pronunțată în cauza privind activitățile militare și paramilitare din Nicaragua și împotriva acesteia (Nicaragua împotriva Statelor Unite ale Americii), Rep., 1984, p. 392, punctul 107].

234 Această supremație se extinde la deciziile din cadrul unei rezoluții a Consiliului de Securitate, în temeiul articolului 25 din Carta Națiunilor Unite, care prevede că statele membre ale ONU sunt obligate să accepte și să execute deciziile Consiliului de Securitate. Potrivit Curții Internaționale de Justiție, în temeiul articolului 103 din cartă, obligațiile părților în această privință prevalează asupra obligațiilor lor în temeiul oricărui alt acord internațional [Ordonanța din 14 aprilie 1992 (măsuri provizorii), Aspecte privind interpretarea și aplicarea Convenției de la Montreal din 1971, care a rezultat în urma incidentului aerian de la Lockerbie (Jamahiriya Arabă Libiană împotriva Statelor Unite ale Americii), Rep., 1992, p. 16, punctul 42, și Ordonanța din 14 aprilie 1992 (măsuri provizorii), Aspecte privind interpretarea și aplicarea Convenției de la Montreal din 1971, care a rezultat în urma incidentului aerian de la Lockerbie (Jamahiriya Arabă Libiană împotriva Regatului Unit), Rep. 1992, p. 113, punctul 39].

235 În ceea ce privește, în special, relațiile dintre obligațiile statelor membre ale Comunității în temeiul Cartei Națiunilor Unite și obligațiile lor în temeiul dreptului comunitar, trebuie adăugat faptul că, în conformitate cu primul paragraf al articolului 307 CE, „dispozițiile tratatelor nu aduc atingere drepturilor și obligațiilor care rezultă din convențiile încheiate până la 1 ianuarie 1958 sau, pentru statele membre aderente, înainte de data aderării acestora, între unul sau mai multe state membre pe de o parte și unul sau mai multe state terțe pe de altă parte.”

236 Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, această dispoziție are ca obiect precizarea, în conformitate cu principiile dreptului internațional, că aplicarea Tratatului CE nu afectează angajamentul statului membru în cauză de a respecta drepturile țărilor terțe, care rezultă dintr-o convenție anterioară, și de a își îndeplini obligațiile corespunzătoare (Hotărârea Curții din 28 martie 1995, Evans Medical și Macfarlan Smith, C-324/93, Rep., p. I-563, punctul 27; a se vedea, de asemenea, Hotărârea Curții din 27 februarie 1962, Comisia/Italia, 10/61, Rep., p. 1; Hotărârea Curții din 2 august 1993, Levy, C-158/91, Rep., p. I-4287, și Hotărârea Curții din 14 ianuarie 1997, Centro-Com, C-124/95, Rep., p. I-81, punctul 56).

237 Cinci dintre cele șase state semnatare ale Tratatului de instituire a Comunității Economice Europene, semnat la Roma la 25 martie 1957, erau deja membre ale ONU la data de 1 ianuarie 1958. În ceea ce privește Republica Federală Germania, deși este adevărat că a fost acceptată oficial ca membră a ONU abia la 18 septembrie 1973, angajamentul său de a respecta obligațiile care rezultă din Carta Națiunilor Unite a fost asumat, de asemenea, anterior datei de 1 ianuarie 1958, astfel cum reiese, în special, din actul final al conferinței care a avut loc la Londra în perioada 28 septembrie-3 octombrie 1954 (așa-numita „Conferință a celor Nouă Puteri”) și din

Acordurile de la Paris din 23 octombrie 1954. În plus, toate statele care au aderat ulterior la Comunitate erau membre ale ONU înainte de aderarea lor.

238 De asemenea, articolul 224 din Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene (devenit articolul 297 CE) a fost introdus, în mod specific, în acest tratat pentru a respecta regula privind supremația, definită anterior. Potrivit acestei dispoziții, „statele membre se consultă în vederea adoptării în comun a dispozițiilor necesare pentru a evita ca funcționarea pieței interne să fie afectată de măsurile pe care un stat membru poate fi obligat să le adopte [...] pentru a face față angajamentelor contractate de acesta în vederea menținerii păcii și securității internaționale”.

239 Rezoluțiile adoptate de Consiliul de Securitate în temeiul capitolului VII din Carta Națiunilor Unite au astfel un efect obligatoriu pentru toate statele membre ale Comunității, care trebuie, prin urmare, în această calitate, să adopte toate măsurile necesare pentru a asigura punerea în aplicare a rezoluțiilor respective (Concluziile prezentate de avocatul general Jacobs în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Curții din 30 iulie 1996, Bosphorus, C-84/95, Rep., p. I-3953, I-3956, punctul 2, precum și Hotărârea Curții din 27 februarie 1997, Ebony Maritime și Loten Navigation, C-177/95, Rep., p. I-1111, I-1115, punctul 27).

240 Din cele ce preced rezultă, de asemenea, că, atât în temeiul normelor de drept internațional general, cât și în temeiul dispozițiilor specifice ale tratatului, statele membre au dreptul, și chiar obligația, de a lăsa neaplicată orice dispoziție de drept comunitar, fie că face parte din dreptul primar, fie că este un principiu general al acestui drept, care ar împiedica executarea adecvată a obligațiilor lor în temeiul Cartei Organizației Națiunilor Unite.

241 Astfel, în Hotărârea Centro-Com, punctul 236 de mai sus, Curtea a hotărât în mod expres că măsurile naționale contrare articolului 113 din Tratatul CE puteau fi justificate în temeiul articolului 234 din Tratatul CE (devenit, după modificare, articolul 307 CE) dacă acestea erau necesare pentru a asigura executarea de către statul membru în cauză a obligațiilor sale în temeiul Cartei Națiunilor Unite și a unei rezoluții a Consiliului de Securitate.

242 În schimb, din jurisprudență (Dorsch Consult/Consiliul și Comisia, punctul 82 de mai sus, punctul 74) reiese că, spre deosebire de statele sale membre, Comunitatea ca atare nu este legată direct de Carta Națiunilor Unite și că, prin urmare, nu este obligată, în temeiul unei obligații de drept internațional public general, să accepte și să aplice rezoluțiile Consiliului de Securitate, în conformitate cu articolul 25 din cartă respectivă. Motivul este acela că Comunitatea nu este nici membră a ONU, nici destinatar al rezoluțiilor Consiliului de Securitate, nici succesorul drepturilor și obligațiilor statelor sale membre în sensul dreptului internațional public.

243 Cu toate acestea, Comunitatea trebuie să fie considerată ca fiind ținută de obligațiile care rezultă din Carta Națiunilor Unite în același fel ca și statele sale membre, în temeiul Tratatului de instituire a Comunității.

244 În această privință, este evident că, în momentul încheierii Tratatului de instituire a Comunității Economice Europene, statele membre erau ținute de obligațiile lor în temeiul Cartei Națiunilor Unite.

245 Prin încheierea unui tratat între ele, statele membre nu au putut să îi transfere Comunității mai multe puteri decât aveau ele însele sau să se sustragă de la obligațiile asumate față de țările terțe în temeiul cartei respective (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții din 12 decembrie

1972, International Fruit Company și alții, 21/72-24/72, Rep., p. 1219, denumită în continuare „Hotărârea International Fruit”, punctul 11).

246 Dimpotrivă, dorința lor de a își respecta angajamentele în temeiul acestei carte rezultă chiar din dispozițiile Tratatului de instituire a Comunității Economice Europene și a fost exprimată, în special, la articolul 224 și articolul 234 primul paragraf din acesta (a se vedea, prin analogie, Hotărârea International Fruit, punctele 12 și 13, și Concluziile prezentate de avocatul general Mayras în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, Rep., p. 1231-1237).

247 Deși această ultimă dispoziție menționează numai obligațiile statelor membre, aceasta implică datoria instituțiilor Comunității de a nu împiedica executarea obligațiilor statelor membre în temeiul cartei în cauză (Hotărârea Curții din 14 octombrie 1980, Burgoa, 812/79, Rep., p. 2787, punctul 9).

248 De asemenea, este necesar să se sublinieze că, în măsura în care competențele necesare pentru punerea în aplicare a obligațiilor statelor membre, în temeiul Cartei Națiunilor Unite, au fost transferate Comunității, statele membre s-au angajat, în temeiul dreptului internațional public, să garanteze că însăși Comunitatea exercită competențele respective în acest scop.

249 În acest context, trebuie să se amintească, pe de o parte, că, în temeiul articolului 48 alineatul 2. din Carta Națiunilor Unite, deciziile Consiliului de Securitate sunt executate de statele membre ale Organizației Națiunilor Unite „atât direct cât și prin acțiunea lor în cadrul organismelor internaționale corespunzătoare din care fac parte” și, pe de altă parte, că, potrivit jurisprudenței (Hotărârea Poulsen și Diva Navigation, punctul 210 de mai sus, punctul 9, și Hotărârea Racke, punctul 210 de mai sus, punctul 45; a se vedea, de asemenea, Hotărârea Curții din 4 decembrie 1974, Van Duyn, 41/74, Rep., p. 1337, punctul 22), competențele Comunității trebuie să fie exercitate prin respectarea dreptului internațional și, în consecință, dreptul comunitar trebuie să fie interpretat, și sfera sa de aplicare limitată, în lumina normelor relevante de drept internațional.

250 Conferind aceste competențe Comunității, statele membre și-au demonstrat voința de a o supune obligațiilor contractate de acestea în temeiul Cartei Națiunilor Unite (a se vedea, prin analogie, Hotărârea International Fruit, punctul 15).

251 De la intrarea în vigoare a Tratatului de instituire a Comunității Economice Europene, transferul de competențe, care a avut loc în relațiile între statele membre și Comunitate, a fost concretizat în diverse feluri în cadrul executării obligațiilor în temeiul Cartei Națiunilor Unite (a se vedea, prin analogie, Hotărârea International Fruit, punctul 16).

252 Astfel, articolul 228a din Tratatul CE (devenit articolul 301 CE) a fost introdus în tratat de Tratatul privind Uniunea Europeană, pentru a oferi un fundament specific sancțiunilor economice pe care Comunitatea, singura competentă în materie de politică comercială comună, poate fi nevoită să le adopte în ceea ce privește țările terțe, din motive politice definite de statele sale membre în cadrul PESC, cel mai adesea în temeiul unei rezoluții a Consiliului de Securitate care le impune adoptarea unor astfel de sancțiuni.

253 Prin urmare, se pare că, în măsura în care, în temeiul Tratatului CE, Comunitatea și-a asumat competențe exercitate anterior de statele membre în domeniul reglementat de Carta Națiunilor Unite, dispozițiile acestei cartei au ca efect obligarea Comunității [a se vedea, prin analogie, în

ceea ce privește problema stabilirii dacă Comunitatea este obligată prin Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT) din 1947, Hotărârea International Fruit, punctul 18; a se vedea, de asemenea, Hotărârea Dorsch Consult/Consiliul și Comisia, punctul 82 de mai sus, punctul 74, în măsura în care aceasta recunoaște că, atunci când pune în aplicare o măsură de embargo comercial, impusă de o rezoluție a Consiliului de Securitate, Comunitatea exercită competențe limitate].

254 Potrivit acestui raționament, trebuie să se considere, pe de o parte, că Comunitatea nu poate încălca obligațiile impuse statelor sale membre în temeiul Cartei Națiunilor Unite și nici să împiedice executarea lor și, pe de altă parte, că aceasta este obligată, în temeiul aceluiași tratat prin care a fost instituită, să adopte, în cadrul exercitării competențelor sale, toate dispozițiile necesare pentru a permite statelor sale membre să îndeplinească aceste obligații.

255 În prezenta cauză, Consiliul a constatat, în Poziția comună 2002/402, adoptată în temeiul dispozițiilor titlului V din Tratatul privind Uniunea Europeană, că era necesară o acțiune din partea Comunității, în limitele competențelor care îi sunt conferite de Tratatul CE, pentru a permite punerea în aplicare a anumitor măsuri restrictive împotriva lui Osama ben Laden, a membrilor organizației Al-Qaida, precum și a talibanilor și a altor persoane, grupuri, întreprinderi și entități asociate, în conformitate cu Rezoluțiile 1267 (1999), 1333 (2000) și 1390 (2002) ale Consiliului de Securitate.

256 Comunitatea a pus în aplicare aceste măsuri prin adoptarea regulamentului atacat. Astfel cum s-a hotărât deja la punctul 170 de mai sus, aceasta avea competența de a adopta actul respectiv în temeiul articolelor 60 CE, 301 CE și 308 CE.

257 Prin urmare, este necesar să se recunoască temeinicia argumentelor prezentate de instituții, astfel cum sunt rezumate la punctul 206 de mai sus, sub rezerva că nu în temeiul dreptului internațional general, astfel cum susțin aceste părți, ci în temeiul Tratatului CE în sine, Comunitatea avea obligația de a da efect rezoluțiilor în cauză ale Consiliului de Securitate, în domeniul competențelor sale.

258 În schimb, argumentele reclamantilor, întemeiate, pe de o parte, pe autonomia ordinii juridice comunitare în raport cu ordinea juridică din cadrul Organizației Națiunilor Unite și, pe de altă parte, pe necesitatea unei transpuneri a rezoluțiilor Consiliului de Securitate în dreptul intern al statelor membre, în conformitate cu dispozițiile constituționale și cu principiile fundamentale ale acestui drept, trebuie să fie respinse.

259 În ceea ce privește argumentul reclamantilor, întemeiat pe lipsa de conformitate a rezoluțiilor în cauză ale Consiliului de Securitate cu dispozițiile Cartei Națiunilor Unite, acesta nu poate fi separat de argumentele lor privind, pe de o parte, controlul jurisdicțional care trebuie să fie efectuat de Tribunal în ceea ce privește actele comunitare care dau efect unor astfel de rezoluții și, pe de altă parte, pretinsa încălcare a drepturilor fundamentale ale persoanelor interesate. Prin urmare, acesta va fi analizat împreună cu aceste argumentele.

Cu privire la sfera de aplicare a controlului legalității care trebuie exercitat de Tribunal

260 Cu titlu introductiv, trebuie reamintit faptul că Comunitatea Europeană este o comunitate de drept prin faptul că nici statele sale membre, nici instituțiile sale nu se pot sustrage de la controlul conformității actelor acestora cu cartă constituțională fundamentală reprezentată de tratat și că

acesta din urmă a instituit un sistem complet de căi de atac și de proceduri cu scopul de a încredința Curții controlul legalității actelor instituțiilor (Hotărârea Curții din 23 aprilie 1986, Les Verts/Parlamentul, 294/83, Rep., p. 1339, punctul 23; din 22 octombrie 1987, Foto-Frost, 314/85, Rep., p. 4199, punctul 16, și Hotărârea Curții din 23 martie 1993, Weber/Parlamentul, C-314/91, Rep., p. I-1093, punctul 8; Hotărârea Tribunalului din 2 octombrie 2001, Martinez și alții/Parlamentul, T-222/99, T-327/99 și T-329/99, Rep., p. II-2823, punctul 48; a se vedea, de asemenea, Avizul 1/91 al Curții din 14 decembrie 1991, Rep., p. I-6079, punctul 21).

261 Astfel cum a hotărât Curtea, în mod repetat (Hotărârea din 15 mai 1986, Johnston, 222/84, Rep., p. 1651, punctul 18; a se vedea, de asemenea, Hotărârea din 3 decembrie 1992, Oleifici Borelli/Comisia, C-97/91, Rep., p. I-6313, punctul 14; Hotărârea din 11 ianuarie 2001, Kofisa Italia, C-1/99, Rep., p. I-207, punctul 46; Hotărârea Comisia/Austria, punctul 192 de mai sus, punctul 45, și Hotărârea din 25 iulie 2002, Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul, C-50/00 P, Rep., p. I-6677, punctul 39), „[c]ontrolul jurisdicțional [...] este expresia unui principiu general de drept care stă la baza tradițiilor constituționale comune statelor membre [...] și care] a fost consacrat, de asemenea, la articolele 6 și 13 din [CEDO]”.

262 În prezenta cauză, acest principiu își găsește expresia în dreptul conferit reclamantilor la articolul 230 al patrulea paragraf CE, de a supune controlului Tribunalului legalitatea regulamentului atacat, în măsura în care acesta îi privește direct și individual, și să invoce în sprijinul acțiunii lor orice motiv întemeiat pe lipsa de competență, pe încălcarea unor norme fundamentale de procedură, încălcarea Tratatului CE sau a oricărei norme de drept privind aplicarea acestuia sau pe un abuz de putere.

263 Problema care se pune în prezenta cauză este totuși aceea de a stabili dacă există limite structurale, impuse de dreptul internațional general sau de însuși Tratatul CE, controlului jurisdicțional pe care trebuie să îl exercite Tribunalul în privința acestui regulament.

264 Trebuie amintit faptul că regulamentul atacat, adoptat în lumina Poziției comune 2002/402, reprezintă punerea în aplicare, la nivel comunitar, a obligației impuse statelor membre, în calitate de membre ale ONU, de a da efect, dacă este necesar, prin intermediul unui act comunitar, sancțiunilor împotriva lui Osama ben Laden, a rețelei Al-Qaida, precum și împotriva talibanilor și altor persoane, grupuri, întreprinderi și entități asociate, care au fost hotărâte și ulterior consolidate de mai multe rezoluții ale Consiliului de Securitate, adoptate în temeiul capitoului VII al Cartei Națiunilor Unite. Considerentele acestui regulament fac referire, în mod expres, la Rezoluțiile 1267 (1999), 1333 (2000) și 1390 (2002).

265 În acest context, astfel cum au susținut instituțiile, în mod întemeiat, acestea au acționat în temeiul unei competențe limitate, astfel încât nu dispuneau de nicio marjă de apreciere autonomă. În special, acestea nu puteau nici să modifice direct conținutul rezoluțiilor în cauză, nici să instituie un mecanism capabil să genereze o astfel de modificare.

266 Orice control al legalității interne a regulamentului atacat, în special în ceea ce privește dispozițiile sau principiile generale de drept comunitar, referitoare la protecția drepturilor fundamentale, ar implica, prin urmare, obligația Tribunalului de a examina indirect legalitatea rezoluțiilor în cauză. De fapt, în această situație ipotetică, originea nelegalității invocate de reclamant ar trebui să fie căutată nu în adoptarea regulamentului atacat, ci în rezoluțiile Consiliului de Securitate, care au impus sancțiunile (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Dorsch Consult/Consiliul și Comisia, punctul 82 de mai sus, punctul 74).

267 În special, dacă Tribunalul ar trebui să anuleze regulamentul atacat, potrivit pretențiilor reclamantilor, deși acest regulament pare impus de dreptul internațional, pe motiv că acest act încalcă drepturile fundamentale ale reclamantilor, protejate de ordinea juridică comunitară, o astfel de anulare ar implica, indirect, faptul că înseși rezoluțiile în cauză ale Consiliului de Securitate încalcă respectivele drepturi fundamentale. Cu alte cuvinte, reclamantii solicită Tribunalului să declare implicit faptul că norma de drept internațional în cauză aduce atingere drepturilor fundamentale ale particularilor, astfel cum sunt protejate de ordinea juridică comunitară.

268 Instituțiile și Regatul Unit invită Tribunalul să refuze, din principiu, orice competență de a proceda la un astfel de control indirect al legalității rezoluțiilor în cauză care, în calitate de norme de drept internațional care obligă statele membre ale Comunității, i se impun acestuia, ca și tuturor instituțiilor Comunității. Aceste părți consideră, în esență, că, pe de o parte, controlul Tribunalului ar trebui să se limiteze la verificarea respectării normelor privind forma și a normelor de procedură și de competență care se impun, în prezenta cauză, instituțiilor comunitare și, pe de altă parte, la verificarea dacă măsurile comunitare în cauză sunt adecvate și proporționale în raport cu rezoluțiile Consiliului de Securitate pe care acestea le pun în aplicare.

269 Trebuie să se admită că o astfel de limitare a competenței se impune în calitate de corolar al principiilor identificate mai sus, în cadrul examinării relației dintre ordinea juridică internațională din cadrul Organizației Națiunilor Unite și ordinea juridică comunitară.

270 Astfel cum s-a explicat deja, rezoluțiile în cauză ale Consiliului de Securitate au fost adoptate în temeiul capitolului VII al Cartei Națiunilor Unite. În acest context, stabilirea a ceea ce constituie o amenințare pentru pacea și securitatea internațională, precum și a măsurilor necesare pentru menținerea sau restabilirea acestora, intră sub incidența răspunderii exclusive a Consiliului de Securitate și nu ține, ca atare, de competența autorităților și instanțelor naționale sau comunitare, fiind supusă numai dreptului natural la legitimă apărare, individuală sau colectivă, menționată la articolul 51 din cartă în cauză.

271 În cazul în care, acționând în temeiul capitolului VII al Cartei Națiunilor Unite, prin intermediul Comitetului său pentru sancțiuni, Consiliul de Securitate hotărăște că fondurile anumitor persoane sau entități trebuie să fie înghețate, decizia sa este obligatorie pentru toate statele membre ale Organizației Națiunilor Unite, în conformitate cu articolul 48 din cartă.

272 În lumina considerațiilor enunțate la punctele 243-254 de mai sus, afirmația potrivit căreia Tribunalul are competența de a controla indirect legalitatea unei astfel de decizii în conformitate cu standardul de protecție a drepturilor fundamentale, astfel cum sunt recunoscute în ordinea juridică comunitară, nu poate fi justificată, prin urmare, nici pe baza dreptului internațional, nici pe baza dreptului comunitar.

273 Pe de o parte, o astfel de competență este incompatibilă cu obligațiile statelor membre în temeiul Cartei Națiunilor Unite, în special articolele 25, 48 și 103, precum și în temeiul articolului 27 din Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor.

274 Pe de altă parte, o astfel de competență contravine atât dispozițiilor Tratatului CE, în special articolele 5 CE, 10 CE, 297 CE, și articolului 307 primul paragraf CE, precum și dispozițiilor Tratatului UE, în special articolul 5 UE, potrivit căruia instanța comunitară își exercită atribuțiile

în condițiile și în scopurile prevăzute de dispozițiile Tratatelor CE și UE. În plus, această competență este incompatibilă cu principiul potrivit căruia competențele Comunității și, prin urmare, ale Tribunalului, trebuie să fie exercitate în conformitate cu dreptul internațional (Hotărârea Poulsen și Diva Navigation, punctul 210 de mai sus, punctul 9, și Hotărârea Racke, punctul 210 de mai sus, punctul 45).

275 Trebuie adăugat faptul că, în special în lumina articolului 307 CE și a articolului 103 din Carta Națiunilor Unite, invocarea încălcării fie a drepturilor fundamentale protejate de ordinea juridică comunitară, fie a principiilor acestei ordini juridice nu poate afecta validitatea unei rezoluții a Consiliului de Securitate sau efectul acesteia pe teritoriul Comunității (a se vedea, prin analogie, Hotărârea Curții Internaționale Handelsgesellschaft, punctul 190 de mai sus, punctul 3; din 8 octombrie 1986, Keller, 234/85, Rep., p. 2897, punctul 7, și Hotărârea Curții Internaționale din 17 octombrie 1989, Dow Chemical Ibérica și alții/Comisia, 97/87-99/87, Rep., p. 3165, punctul 38).

276 Prin urmare, trebuie să se considere că rezoluțiile în cauză ale Consiliului de Securitate nu intră, în principiu, sub incidența controlului jurisdicțional al Tribunalului și că acesta nu este autorizat să conteste, chiar și indirect, legalitatea lor în lumina dreptului comunitar. Dimpotrivă, Tribunalul are obligația, pe cât posibil, să interpreteze și să aplice acest drept într-un mod compatibil cu obligațiile statelor membre în temeiul Cartei Națiunilor Unite.

277 Cu toate acestea, Tribunalul este abilitat să controleze, indirect, legalitatea rezoluțiilor în cauză ale Consiliului de Securitate ținând seama de *jus cogens*, înțeles ca o categorie de norme de drept public internațional, care se impune tuturor subiecților dreptului internațional, inclusiv organismelor ONU, și de la care nu se pot face derogări.

278 În această privință, trebuie să se observe că prin Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor, care codifică dreptul internațional cutumiar (și al cărei articol 5 alineatul 2 prevede că aceasta se aplică „oricărui tratat care este actul constitutiv al unei organizații internaționale, precum și oricărui tratat adoptat în cadrul unei organizații internaționale”), prevede, la articolul 53, că un tratat este nul dacă acesta contravine unei norme imperative de drept internațional general (*jus cogens*), definită ca „norma acceptată și recunoscută de comunitatea internațională a statelor în ansamblul ei drept norma de la care nu este permisă nici o derogare și care nu poate fi modificată decât printr-o nouă normă a dreptului internațional general, având același caracter”. În mod similar, articolul 64 din Convenția de la Viena prevede că, „Dacă survine o nouă normă imperativă a dreptului internațional general, orice tratat existent, care este în conflict cu această normă, devine nul și își încetează efectele”.

279 În plus, însăși Carta Națiunilor Unite presupune existența unor principii imperative de drept internațional și, în special, protecția drepturilor fundamentale ale omului. În preambulul cartei, popoarele Națiunilor Unite s-au declarat hotărâte să „[...] își reafirme] credința în drepturile fundamentale ale omului, în demnitatea și valoarea persoanei umane”. În plus, din Capitolul I al cartei, intitulat „Scopuri și principii”, rezultă că Organizația Națiunilor Unite are ca principal scop să încurajeze respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

280 Aceste principii se impun atât statelor membre ale ONU, cât și organismelor sale. Astfel, în temeiul articolului 24 alineatul 2. din Carta Națiunilor Unite, Consiliul de Securitate trebuie, în cadrul îndeplinirii obligațiilor impuse de răspunderea principală de menținere a păcii și a securității internaționale, să acționeze „în conformitate cu Scopurile și Principiile Organizației

Națiunilor Unite”. Competențele de a impune sancțiuni, pe care le deține Consiliul de Securitate în cadrul exercitării acestei răspunderi, trebuie, prin urmare, să fie utilizate în conformitate cu dreptul internațional și, în special, cu scopurile și principiile Organizației Națiunilor Unite.

281 Dreptul internațional permite astfel să se considere că există o limită a principiului efectului obligatoriu al rezoluțiilor Consiliului de Securitate: acestea trebuie să respecte dispozițiile obligatorii fundamentale ale *jus cogens*. În caz contrar, oricât de improbabil ar fi, acestea nu ar obliga nici statele membre ale ONU și, prin urmare, nici Comunitatea.

282 Controlul jurisdicțional indirect, exercitat de Tribunal în cadrul unei acțiuni în anularea unui act comunitar adoptat, fără posibilitatea de a exercita vreo marjă de apreciere, în vederea punerii în aplicare a unei rezoluții a Consiliului de Securitate, poate, prin urmare, să se extindă, după caz, la verificarea respectării normelor superioare de drept internațional care intră sub incidența *jus cogens* și, în special, a normelor imperative care vizează protecția universală a drepturilor omului, de la care nici statele membre, nici organismele ONU nu pot deroga, deoarece acestea reprezintă „principii inviolabile ale dreptului internațional cutumiar” (Avizul consultativ al Curții Internaționale de Justiție din 8 iulie 1996, Legalitatea amenințării cu arme nucleare sau a folosirii acestora, Rep., 1996, p. 226, punctul 79; a se vedea, de asemenea, în acest sens, Concluziile prezentate de avocatul general Jacobs prezentate în cauza în care s-a pronunțat din Hotărârea Bosphorus, punctul 239 de mai sus, punctul 65).

283 În lumina acestor considerații generale, este necesar să se examineze motivul întemeiat pe încălcarea drepturilor fundamentale ale reclamanților.

Cu privire la pretinsa încălcare a drepturilor fundamentale ale reclamanților

284 Argumentele prezentate de reclamanți în ceea ce privește pretinsa încălcare a drepturilor lor fundamentale pot fi grupate în trei rubrici: încălcarea dreptului de a dispune de bunurile lor, încălcarea dreptului la apărare și încălcarea dreptului la o cale de atac efectivă.

– Cu privire la pretinsa încălcare a dreptului reclamanților de a dispune de bunurile lor

285 Reclamanții invocă o încălcare a dreptului de a dispune de bunurile lor, astfel cum este protejat de ordinea juridică comunitară.

286 Cu toate acestea, în măsura în care încălcarea pretinsă rezultă exclusiv din înghețarea fondurilor reclamanților, astfel cum a fost hotărâtă de Consiliul de Securitate, prin intermediul Comitetului său pentru sancțiuni, și pusă în aplicare în Comunitate de regulamentul atacat, fără exercitarea vreunei puteri de apreciere, motivele reclamanților trebuie să fie examinate, în principiu, în conformitate cu principiile definite deja mai sus și ținând seama exclusiv de criteriul referitor la standardul de protecție universală a drepturilor fundamentale ale omului, care intră sub incidența *jus cogens*.

287 Având în vedere că sfera de aplicare și seriozitatea înghețării fondurilor reclamanților au variat de-a lungul timpului (a se vedea, succesiv, articolul 2 din Regulamentul nr. 467/2001, articolul 2 din Regulamentul nr. 881/2002, versiunea inițială a acestuia, și, în cele din urmă, articolul 2a din regulamentul atacat, astfel cum a fost introdus de articolul 1 din Regulamentul nr. 561/2003), trebuie, în plus, să se precizeze că, în cadrul prezentei acțiuni în anulare, controlul jurisdicțional al Tribunalului trebuie să privească exclusiv stadiul reglementării în vigoare la ora

actuală. În cadrul acțiunii în anulare, instanța comunitară ține seama, în mod normal, de evenimentele care afectează, în cursul judecății, însuși obiectul litigiului, precum abrogarea, prorogarea, înlocuirea sau modificarea actului atacat (a se vedea, în afara Hotărârii Alpha Steel/Comisia, Fabrique de fer de Charleroi și Dillinger Hüttenwerke/Comisia și Hotărârii CCRE/Comisia, punctul 72 de mai sus, Ordonanța Curții din 8 martie 1993, Lezzi Pietro/Comisia, C-123/92, Rep., p. I-809, punctele 8-11). Toate părțile și-au exprimat acordul în această privință la ședință.

288 Prin urmare, trebuie să se aprecieze dacă înghețarea fondurilor de către regulamentul atacat, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 561/2003 și, indirect, prin rezoluțiile Consiliului de Securitate pe care aceste regulamente le pun în aplicare, încalcă drepturile fundamentale ale reclamantilor.

289 Tribunalul consideră că acest lucru nu este valabil în prezenta cauză, având în vedere standardul protecției universale a drepturilor fundamentale ale omului care intră sub incidența *jus cogens*, fără să fie necesar, în acest caz, să se facă distincție între situația entității Al Barakaat, în calitate de persoană juridică, și cea a domnului Yusuf, în calitate de persoană fizică.

290 În această privință, trebuie să se sublinieze, de la început, că regulamentul atacat, în versiunea sa modificată prin Regulamentul nr. 561/2003, adoptat ca urmare a Rezoluției 1452 (2002) a Consiliului de Securitate, prevede, între alte derogări și exceptări, că, la cererea părților interesate, și fără opoziția expresă a Comitetului pentru sancțiuni, autoritățile naționale competente pot declara înghețarea fondurilor inaplicabilă fondurilor necesare pentru acoperirea cheltuielilor de bază, în special cele consacrate alimentelor, chiriei, cheltuielilor medicale, impozitelor sau serviciilor publice (a se vedea punctul 40 de mai sus). În plus, fondurile necesare pentru orice alte „cheltuieli extraordinare” pot fi, de acum înainte, dezghețate, prin intermediul unei autorizări exprese din partea Comitetului pentru sancțiuni.

291 Prevederea explicită a posibilităților de exceptare și derogare, asociată astfel înghețării fondurilor persoanelor înscrise pe lista Comitetului pentru sancțiuni, arată clar că această măsură nu are nici ca obiect, nici ca efect supunerea acestor persoane unui tratament inuman sau degradant.

292 În plus, trebuie să se sublinieze că, în vreme ce articolul 17 alineatul 1. din Declarația universală a drepturilor omului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, prevede că „[o]rice persoană are dreptul la proprietate, atât singură, cât și în asociație cu alții”, articolul 17 alineatul 2. din declarația universală precizează că „[n]imeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa”.

293 Astfel, în măsura în care respectarea dreptului la proprietate trebuie să fie considerat ca făcând parte din normele imperative de drept internațional general, numai o privare arbitrară de acest drept ar putea, în orice caz, să fie considerată ca fiind contrară *jus cogens*.

294 Totuși, în cazul de față, este clar că reclamantii nu au fost privați în mod arbitrar de acest drept.

295 De fapt, în primul rând, înghețarea fondurilor constituie un aspect al sancțiunilor hotărâte de Consiliul de Securitate împotriva lui Osama ben Laden, a rețelei Al-Qaida, precum și a talibanilor și împotriva altor persoane, grupuri, întreprinderi și entități asociate.

296 În această privință, trebuie subliniată importanța luptei împotriva terorismului internațional și legitimitatea protecției din partea Organizației Națiunilor Unite împotriva acțiunilor organizațiilor teroriste.

297 În preambulul Rezoluției 1390 (2002), Consiliul de Securitate a condamnat categoric, între altele, atacurile teroriste care au avut loc la 11 septembrie 2001, declarându-se hotărât să prevină toate actele de acest tip; a subliniat că Osama ben Laden și rețeaua Al-Qaida continuau să sprijine terorismul internațional; a condamnat rețeaua Al-Qaida și grupurile teroriste asociate pentru numeroase acte teroriste criminale, pe care le-au comis acestea și care aveau ca scop uciderea a numeroși civili nevinovați și distrugerea de bunuri și a reafirmat, în continuare, că actele de terorism internațional constituiau o amenințare pentru pacea și securitatea internaționale.

298 În lumina acestor împrejurări, obiectivul urmărit de sancțiuni capătă o importanță deosebită, vizând, în special, în conformitate cu Rezoluția 1373 (2001) a Consiliului de Securitate, la care face trimitere al treilea considerent din regulamentul atacat, să combată prin toate mijloacele, în temeiul Cartei Națiunilor Unite, amenințările la adresa păcii și securității internaționale, reprezentate de actele de terorism. Măsurile în cauză urmăresc, prin urmare, un obiectiv de interes general, fundamental pentru comunitatea internațională.

299 În al doilea rând, înghețarea fondurilor reprezintă o măsură asiguratorie care, spre deosebire de o confiscare, nu aduce atingere însăși esenței dreptului părților interesate la proprietate în privința activelor lor financiare, ci doar utilizării acestui drept.

300 În al treilea rând, rezoluțiile în cauză ale Consiliului de Securitate prevăd un mecanism de reexaminare periodică a regimului general al sancțiunilor (a se vedea punctele 16, 26 și 37 de mai sus și punctul 313 de mai jos).

301 În al patrulea rând, astfel cum se va explica mai jos, reglementarea în cauză stabilește o procedură care le permite părților interesate să înainteze, în orice moment, cazul lor Comitetului pentru sancțiuni în scopul reexaminării, prin intermediul statului membru a cărui cetățenie sau reședință o dețin.

302 Având în vedere situația, înghețarea fondurilor persoanelor și entităților suspectate, pe baza informațiilor comunicate de statele membre ale Organizației Națiunilor Unite și verificate de Consiliul de Securitate, că au legătură cu Osama ben Laden, rețeaua Al-Qaida și talibanii și că au participat la finanțarea, planificarea, pregătirea sau comiterea de acte teroriste nu poate fi considerată ca fiind o atingere arbitrară, neadecvată sau disproporționată adusă drepturilor fundamentale ale părților interesate

303 Din considerațiile precedente reiese că argumentele reclamanților, întemeiate pe încălcarea pretinsă a dreptului de a dispune de bunurile lor, trebuie să fie respinse.

– Cu privire la invocarea încălcării dreptului la apărare

304 Argumentele reclamanților, întemeiate pe încălcarea pretinsă a dreptului la apărare, se referă, în esență, la faptul că aceștia nu au fost ascultați și nici nu li s-a oferit posibilitatea de a se apăra înainte de adoptarea sancțiunilor impuse împotriva lor. În acest context, reclamanții subliniază faptul că nu au fost informați cu privire la motivele sau justificările sancțiunilor respective.

305 În această privință, trebuie să se facă distincție între invocarea dreptului reclamanților de a fi ascultați de Comitetul pentru sancțiuni, înainte de înscrierea lor pe lista persoanelor ale căror fonduri trebuie să fie înghețate în temeiul rezoluțiilor în cauză ale Consiliului de Securitate, și invocarea dreptului acestora de a fi ascultați de instituțiile comunitare înainte de adoptarea regulamentului atacat.

306 În ceea ce privește, în primul rând, invocarea dreptului reclamanților de a fi ascultați de Comitetul pentru sancțiuni, înainte de înscrierea lor pe lista persoanelor ale căror fonduri trebuie să fie înghețate în temeiul rezoluțiilor în cauză ale Consiliului de Securitate, trebuie să se constate că un astfel de drept nu este prevăzut de rezoluțiile în cauză.

307 În plus, nicio normă imperativă care ține de ordinea publică internațională nu pare să necesite o audiere prealabilă a părților interesate, într-o situație precum cea în prezenta cauză, în care Consiliul de Securitate, acționând în temeiul capitolului VII din Carta Națiunilor Unite, hotărăște, prin intermediul Comitetului său pentru sancțiuni, ca fondurile anumitor persoane sau entități, suspectate că ar fi contribuit la finanțarea terorismului internațional, trebuie să fie înghețate

308 De asemenea, este incontestabil faptul că o audiere a reclamanților înainte de înscrierea lor pe lista respectivă ar fi fost de natură să compromită eficiența sancțiunilor și ar fi fost incompatibilă cu obiectivul de interes general urmărit. O măsură de înghețare a fondurilor trebuie, prin însăși natura acesteia, să poată beneficia de un efect de surpriză și să fie aplicată cu efect imediat. O astfel de măsură nu poate, prin urmare, să facă obiectul unei notificări înainte de punerea sa în aplicare.

309 Trebuie totuși să se sublinieze faptul că, deși rezoluțiile în cauză ale Consiliului de Securitate și regulamentele ulterioare care le-au pus în aplicare în Comunitate nu prevăd niciun drept de audiere prealabilă, acestea introduc un mecanism de reexaminare a situațiilor individuale, prevăzând că părțile interesate se pot adresa Comitetului pentru sancțiuni, prin intermediul autorităților lor naționale, pentru a obține fie retragerea lor de pe lista persoanelor vizate de sancțiuni, fie o derogare de la înghețarea fondurilor (a se vedea, în special, punctele 11, 21, 36 și 38-40 de mai sus).

310 Comitetul pentru sancțiuni este un organism subsidiar al Consiliului de Securitate, alcătuit din reprezentanți ai statelor membre ale Consiliului de Securitate. Acesta a devenit un organism permanent, responsabil cu supravegherea zilnică a aplicării sancțiunilor, și poate promova interpretarea și aplicarea uniformă a rezoluțiilor de către comunitatea internațională (Concluziile prezentate de avocatul general Jacobs în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea *Bosphorus*, punctul 239 de mai sus, punctul 46).

311 În ceea ce privește, în special, o cerere de reexaminare a unui caz individual, în vederea obținerii eliminării părții interesate de pe lista persoanelor vizate de sancțiuni, punctul 7 din „Orientările privind desfășurarea activității [Comitetului pentru sancțiuni]”, adoptate la 7 noiembrie 2002 și modificate la 10 aprilie 2003 (a se vedea punctul 67 de mai sus), prevede:

„(a) Fără a aduce atingere procedurilor în vigoare, un solicitant [persoană(e), grupuri, întreprinderi și/sau entități care figurează pe lista recapitulativă a comitetului] poate prezenta guvernului țării în care locuiește și/sau al cărei resortisant este o cerere de reexaminare a cazului

său. În această privință, solicitantul trebuie să își justifice cererea de radiere de pe listă, să furnizeze informații pertinente și să solicite un sprijin pentru această cerere.

(b) Guvernul căruia îi este adresată cererea („guvernul solicitat”) trebuie să examineze toate informațiile pertinente și ulterior să abordeze bilateral guvernul (guvernele) care a (au) propus înscrierea pe listă [guvernul (guvernele) de identificare], cu scopul de a solicita informații suplimentare și de a organiza consultări cu privire la cererea de radiere de pe listă.

(c) Guvernul (guvernele) care au solicitat inițial înscrierea pot solicita, de asemenea, informații suplimentare țării de reședință sau de cetățenie a solicitantului. Guvernul solicitat și guvernul (guvernele) de identificare pot, după caz, să consulte președintele comitetului în cursul consultărilor bilaterale.

(d) În cazul în care, în urma examinării informațiilor suplimentare, guvernul solicitat dorește să dea curs unei cereri de radiere de pe listă, acesta trebuie să încerce să convingă guvernul (guvernele) de identificare să prezinte comitetului, împreună sau separat, o cerere de radiere. Guvernul solicitat poate să prezinte comitetului o cerere de radiere, în cadrul procedurii aprobării tacite, fără ca aceasta să fie însoțită de o cerere a guvernului (guvernelor) de identificare.

(e) Comitetul adoptă deciziile sale prin consens. În cazul în care comitetul nu ajunge la un consens cu privire la o anumită problemă, președintele inițiază consultări suplimentare care ar putea facilita acordul. Dacă, în urma acestor consultări, tot nu se ajunge la un consens, problema în cauză poate fi înaintată Consiliului de Securitate. Având în vedere caracterul specific al informațiilor, președintele poate încuraja schimburile bilaterale între statele membre interesate pentru a clarifica problema înainte de a lua o decizie.”

312 Tribunalul constată că, prin adoptarea acestor orientări, Consiliul de Securitate a intenționat să țină seama, pe cât posibil, de drepturile fundamentale ale persoanelor înscrise pe lista Comitetului pentru sancțiuni și, în special, de dreptul la apărare.

313 Importanța pe care Consiliul de Securitate o acordă respectării acestor drepturi reiese clar, de altfel, din Rezoluția 1526 (2004) din 30 ianuarie 2004, care este destinată, pe de o parte, să îmbunătățească punerea în aplicare a măsurilor impuse la alineatul (4) litera (b) din Rezoluția 1267 (1999), la alineatul (8) litera (c) din Rezoluția 1333 (2000) și la alineatele (1) și (2) din Rezoluția 1390 (2002) și, pe de altă parte, să consolideze mandatul Comitetului pentru sancțiuni. În conformitate cu alineatul (18) din Rezoluția 1526 (2004), Consiliul de Securitate „încurajează cu tărie toate statele să informeze, pe cât posibil, persoanele și entitățile înscrise pe lista [Comitetului pentru sancțiuni] cu privire la măsurile adoptate [împotriva acestora], cu privire la orientările [Comitetului pentru sancțiuni] și cu privire la Rezoluția 1452 (2002)”. În conformitate cu alineatul (3) din Rezoluția 1526 (2004), aceste măsuri urmează să fie îmbunătățite din nou după 18 luni sau mai devreme, dacă este necesar.

314 Este adevărat că procedura descrisă mai sus nu le conferă părților interesate în sine dreptul de a fi ascultate de Comitetul pentru sancțiuni, singura autoritate competentă pentru a se pronunța, la cererea unui stat, cu privire la reexaminarea cazului lor. Părțile în cauză depind astfel, în esență, de protecția diplomatică pe care statele o acordă resortisanților lor.

315 O astfel de restricție privind dreptul de a fi ascultat, direct și personal, de către autoritatea competentă nu poate fi totuși considerată inadmisibilă în lumina normelor imperative de drept

internațional. Dimpotrivă, în ceea ce privește contestarea temeiniciei deciziilor adoptate de Consiliul de Securitate, prin intermediul Comitetului său pentru sancțiuni, în temeiul capitolului VII din Carta Națiunilor Unite, pe baza informațiilor comunicate de state și de organizațiile regionale, este normal ca dreptul părților interesate de a fi ascultate să fie adaptat în cadrul unei proceduri administrative la mai multe niveluri, în care autoritățile naționale vizate la anexa II la regulamentul atacat joacă un rol esențial.

316 Însuși dreptul comunitar recunoaște, de altfel, legalitatea unor astfel de adaptări procedurale, într-un context de sancțiuni economice împotriva unor particulari (a se vedea, prin analogie, Ordonanța „Invest” Import und Export și Invest Commerce/Comisia, punctul 85 de mai sus).

317 Trebuie adăugat faptul că, astfel cum a subliniat Regatul Unit la ședință, în mod întemeiat, părțile interesate au posibilitatea de a introduce o cale de atac întemeiată pe dreptul intern, sau chiar bazată direct pe regulamentul atacat, precum și pe rezoluțiile pertinente ale Consiliului de Securitate, pe care acesta le pune în aplicare, împotriva unui eventual refuz abuziv al autorității naționale competente de a înainta cazul lor Comitetului pentru sancțiuni, în scopul reexaminării (a se vedea, prin analogie, Ordonanța Președintelui Tribunalului din 15 mai 2003, Sison/Consiliul, T-47/03 R, p. II-2047, punctul 39).

318 În plus, în prezenta cauză, reclamanții au fost, de fapt, ascultați de Comitetul pentru sancțiuni, prin intermediul guvernului suedez, și audierea lor a fost atât de eficientă încât doi dintre reclamanții inițiali, domnii Aden și Ali, au fost eliminați de pe lista persoanelor cărora li se aplică înghețarea fondurilor și, în consecință, au fost eliminați, de asemenea, de pe lista din anexa I la regulamentul atacat (a se vedea punctele 33-35 de mai sus). În această privință, trebuie să fie citat punctul 11 din raportul din anul 2002 al Comitetului pentru sancțiuni:

„În cadrul celei de-a unsprezecea reuniuni, la 11 februarie 2002, după examinarea a două note verbale în care Suedia solicitase ca trei persoane de naționalitate suedeză și o entitate să fie radiate de pe listă, comitetul a hotărât să procedeze la o examinare serioasă a acestei cereri. Suedia, invitată să participe la reuniune, a fost reprezentată de directorul general al Direcției Juridice din cadrul Ministerului suedez al Afacerilor Externe. Membrii comitetului au recunoscut importanța găsirii unui echilibru între rapiditatea și eficiența din cadrul luptei împotriva terorismului, pe de o parte, și protecția drepturilor fundamentale ale persoanelor la nivel internațional și național, pe de altă parte. În urma reuniunii, președintele a organizat, pentru presă și statele membre interesate, o ședință de informare, care a atras un public larg, sugerând că problema ridicată de Suedia este importantă și pentru alte țări.”

319 Adevărul este că pare a fi exclusă categoric posibilitatea reclamanților de a se pronunța eficient asupra realității și relevanței faptelor cu privire la care au fost înghețate fondurile lor și, mai mult, asupra probelor reținute împotriva lor. Aceste fapte și probe, odată clasificate ca fiind confidențiale sau secrete de către statul care le-a adus la cunoștința Comitetului pentru sancțiuni, nu li se comunică, în mod evident, reclamanților, astfel cum nu li se comunică nici statelor membre ale ONU, destinatarii rezoluțiilor în cauză ale Consiliului de Securitate.

320 Într-o situație precum cea în prezenta cauză, în care este contestată o măsură asiguratorie de limitare a disponibilității bunurilor reclamanților, Tribunalul consideră totuși că respectarea drepturilor fundamentale ale părților interesate nu impune ca faptele și probele reținute împotriva acestora să le fie comunicate, având în vedere că, în opinia Consiliului de Securitate sau a

Comitetului său pentru sancțiuni, există motive privind siguranța comunității internaționale care se opun acestui lucru.

321 Rezultă că argumentele reclamanților, întemeiate pe încălcarea pretinsă a dreptului lor de a fi ascultați de Comitetul pentru sancțiuni, înainte de înscrierea lor pe lista persoanelor ale căror fonduri trebuie să fie înghețate în temeiul rezoluțiilor în cauză ale Consiliului de Securitate, trebuie să fie respinse.

322 În al doilea rând, pretinsul drept al reclamanților de a fi ascultați înainte de adoptarea regulamentului atacat nu le poate fi refuzat doar pe motivul, invocat de Consiliu și de Regatul Unit, potrivit căruia nici CEDO, nici principiile generale de drept comunitar nu le conferă particularilor dreptul de a fi ascultați înainte de adoptarea unui act cu caracter normativ.

323 Este adevărat că jurisprudența referitoare la dreptul de a fi ascultat nu poate fi extinsă la contextul unei proceduri legislative comunitare care conduce la adoptarea unor măsuri normative care implică o alegere care ține de politica economică și se aplică, în general, comercianților în cauză (Hotărârea Tribunalului din 11 decembrie 1996, Atlanta și alții/CE, T-521/93, Rep., p. II-1707, punctul 70, confirmată în recurs prin Hotărârea Curții din 14 octombrie 1999, Atlanta/Comunitatea Europeană, C-104/97 P, Rep., p. I-6983, punctele 31-38).

324 Totuși, în prezenta cauză, regulamentul atacat nu are un caracter exclusiv normativ. Aplicându-se, în general, operatorilor economici în cauză (a se vedea punctul 186 de mai sus), acesta privește, în același timp, direct și individual, reclamanții, pe care, de altfel, îi desemnează nominal, precizând că aceștia trebuie să facă obiectul unor sancțiuni. Prin urmare, jurisprudența citată la punctul anterior nu este relevantă.

325 În consecință, trebuie amintit faptul că, potrivit unei jurisprudențe constante, respectarea dreptului la apărare, în orice procedură introdusă împotriva unei persoane și care ar putea conduce la un act care cauzează prejudicii persoanei respective, constituie un principiu fundamental de drept comunitar și trebuie să fie garantat, chiar și în absența oricărei reglementări în privința procedurii în cauză. Acest principiu impune ca orice persoană căreia i se poate aplica o sancțiune să aibă posibilitatea de a își exprima eficient punctul de vedere cu privire la elementele reținute împotriva sa, pe care se bazează sancțiunea respectivă (Hotărârea Curții din 24 iunie 1994, Fiskano/Comisia, C-135/92, Rec., p. I-2885, punctele 39 și 40; Hotărârea Curții din 24 octombrie 1996, Comisia/Lisrestal și alții, C-32/95 P, Rep., p. I-5373, punctul 21, și Hotărârea Curții din 21 septembrie 2000, Mediocurso/Comisia, C-462/98 P, Rep., p. I-7183, punctul 36).

326 Totuși, Consiliul și Comisia observă, în mod întemeiat, că această jurisprudență a fost dezvoltată în domenii precum dreptul concurenței, lupta antidumping și ajutoarele de stat, dar și dreptul disciplinar sau reducerea asistenței financiare, în care instituțiile comunitare dispun de puteri de anchetă și cercetare judecătorească, precum și de o marjă largă de apreciere discreționară.

327 De fapt, potrivit jurisprudenței, respectarea garanțiilor conferite de ordinea juridică comunitară, în special dreptul părții interesate de a-și exprima punctul de vedere, este corelată cu exercitarea unei puteri de apreciere de către autoritatea care a emis actul în cauză (Hotărârea Curții din 21 noiembrie 1991, Technische Universität München, C-269/90, Rep., p. I-5469, punctul 14).

328 În prezenta cauză, astfel cum reiese din observațiile introductive privind raportul între ordinea juridică internațională din cadrul Organizației Națiunilor Unite și ordinea juridică comunitară, formulate mai sus, instituțiile comunitare erau obligate să transpună în ordinea juridică comunitară rezoluțiile Consiliului de Securitate și deciziile Comitetului pentru sancțiuni, care nu le abilitau în niciun fel, în stadiul punerii în aplicare efective, să prevadă vreun mecanism comunitar de examinare sau reexaminare a situațiilor individuale, având în vedere că atât substanța măsurilor în cauză, cât și mecanismele de reexaminare (a se vedea punctul 309 și următoarele de mai sus) țineau în totalitate de competența Consiliului de Securitate și a Comitetului său pentru sancțiuni. În consecință, instituțiile comunitare nu dispuneau de nicio putere de cercetare, de nicio posibilitate de controla faptele reținute de Consiliul de Securitate și Comitetul pentru sancțiuni, de nicio marjă de apreciere în privința acestor fapte și de nicio libertate de apreciere cu privire la caracterul oportun al adoptării de sancțiuni împotriva reclamanților. Principiul de drept comunitar referitor la dreptul de a fi ascultat nu putea fi aplicat în astfel de împrejurări, în care audierea părților interesate nu putea determina, în niciun caz, instituțiile să își revizuiască poziția.

329 Rezultă că instituțiile comunitare nu erau obligate să audieze reclamanții înainte de a adopta regulamentul atacat.

330 Prin urmare, argumentele reclamanților, întemeiate pe încălcarea pretinsă a dreptului lor de a fi ascultați de instituțiile comunitare înainte de adoptarea regulamentului atacat, trebuie să fie respinse.

331 Din considerațiile precedente reiese că argumentele reclamanților, întemeiate pe încălcarea pretinsă a dreptului la apărare, trebuie să fie respinse.

– Cu privire la pretinsul drept la o cale de atac efectivă

332 Examinarea argumentelor reclamanților, referitoare la pretinsa încălcare a dreptului lor la o cale de atac efectivă, trebuie să țină seama de considerentele de ordin general care le-au fost acordate deja în cadrul examinării prealabile a sferei de aplicare a controlului legalității, în special în privința drepturilor fundamentale, pe care Tribunalul are obligația să le exercite în privința actelor comunitare care dau efect rezoluțiilor Consiliului de Securitate, adoptate în temeiul capitolului VII din Carta Națiunilor Unite.

333 În prezenta cauză, reclamanții au avut posibilitatea de a introduce o acțiune în anulare în fața Tribunalului în temeiul articolului 230 CE.

334 În cadrul acestei acțiuni, Tribunalul exercită un control complet al legalității regulamentului atacat în ceea ce privește respectarea, de către instituțiile comunitare, a regulilor de competență, precum și a normelor de legalitate externă și a normelor fundamentale de procedură care se impun în cazul acțiunii lor.

335 Tribunalul controlează, de asemenea, legalitatea regulamentului atacat în privința rezoluțiilor Consiliului de Securitate pe care se presupune că acest regulament le pune în aplicare, în special în ceea ce privește caracterul oportun al procedurii și al fondului, coerența internă și proporționalitatea regulamentului în raport cu rezoluțiile.

336 Pronunțându-se în temeiul acestui control, Tribunalul constată că pretinsele erori de identificare a reclamanților și a altor două entități, care viciază regulamentul atacat (a se vedea punctele 196 și 197 de mai sus), nu au relevanță în scopul prezentului litigiu, având în vedere că este incontestabil faptul că reclamanții sunt într-adevăr una din persoanele fizice și respectiv una din entitățile înscrise la 9 noiembrie 2001 pe lista Comitetului pentru sancțiuni (a se vedea punctul 24 de mai sus). Același lucru este valabil și în privința faptului că autoritățile polițienești suedeze au considerat, în urma verificărilor, că contabilitatea celui de-al doilea reclamant era în regulă (a se vedea punctul 198 de mai sus).

337 În cadrul prezentei acțiuni în anulare, Tribunalul a considerat, în plus, că are competența de a controla legalitatea regulamentul atacat și, indirect, legalitatea rezoluțiilor în cauză ale Consiliului de Securitate, în privința normelor superioare de drept internațional care intră sub incidența *jus cogens*, în special normele imperative vizând protecția universală a drepturilor omului.

338 În schimb, astfel cum s-a precizat deja la punctul 276 de mai sus, Tribunalul nu are competența de a controla indirect conformitatea rezoluțiilor în cauză ale Consiliului de Securitate cu drepturile fundamentale protejate de ordinea juridică comunitară.

339 De asemenea, Tribunalul nu are competența de a verifica faptul că nu există o eroare de apreciere a faptelor și probelor pe care Consiliul le-a reținut în sprijinul măsurilor adoptate, și nici, sub rezerva cadrului limitat definit la punctul 337 de mai sus, de a controla indirect caracterul oportun și proporționalitatea acestor măsuri. Un astfel de control nu poate fi exercitat fără încălcarea prerogativelor Consiliului de Securitate în temeiul capitolului VII din Carta Națiunilor Unite, în ceea ce privește stabilirea, în primul rând, dacă există o amenințare pentru pacea și securitatea internaționale și, în al doilea rând, a unor măsuri adecvate de a face față unei astfel de amenințări. În plus, problema stabilirii dacă o persoană sau o organizație reprezintă o amenințare pentru pacea și securitatea internaționale, precum și problema stabilirii măsurilor care trebuie să fie adoptate în privința părților interesate cu scopul de a contracara această amenințare, implică o apreciere politică și judecătorească de valoare care țin, în principiu, de competența exclusivă a autorității căreia comunitatea internațională i-a încredințat răspunderea principală de menținere a păcii și securității internaționale.

340 Astfel, trebuie să se constate că, în măsura stabilită la punctul 339 de mai sus, reclamanții nu dispun de nicio cale de atac, deoarece Consiliul de Securitate nu a considerat oportună stabilirea unei instanțe internaționale independente, care să aibă responsabilitatea de a se pronunța, în drept și în fapt, cu privire la acțiunile îndreptate împotriva deciziilor individuale adoptate de Comitetul pentru sancțiuni.

341 Totuși, trebuie să se recunoască, de asemenea, că o astfel de lacună în protecția jurisdicțională a reclamanților nu contravine în sine *jus cogens*.

342 În această privință, Tribunalul subliniază că dreptul de acces la tribunale, principiu recunoscut atât la articolul 8 din Declarația universală a drepturilor omului, cât și la articolul 14 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, adoptat de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 16 decembrie 1966, nu este absolut. Pe de o parte, acest drept poate face obiectul unor derogări în cazul unui pericol public excepțional care amenință viața națiunii, astfel cum prevede, în anumite condiții, articolul 4 alineatul (1) din pactul respectiv. Pe de altă parte, chiar și în afară de aceste situații excepționale, anumite restricții trebuie să fie

considerate inerente acestui drept, precum limitările recunoscute, în general, de comunitatea națiunilor ca intrând sub incidența doctrinei imunității statelor (a se vedea, în această privință, Hotărârea CEDO, Prince Hans-Adam II de Liechtenstein împotriva Germaniei din 12 iulie 2001, *Recueil des arrêts et décisions*, 2001-VIII, punctele 52, 55, 59 și 68, și Hotărârea CEDO McElhinney împotriva Irlandei din 21 noiembrie 2001, *Recueil des arrêts et décisions*, 2001-XI, în special punctele 34- 37) și a organizațiilor internaționale (a se vedea în această privință, Hotărârea CEDO Waite și Kennedy împotriva Germaniei din 18 februarie 1999, *Recueil des arrêts et décisions*, 1999-I, punctele 63 și 68-73).

343 În prezenta cauză, Tribunalul consideră că limitarea dreptului reclamanților de a avea acces la un tribunal, care rezultă din imunitatea jurisdicțională de care beneficiază, în principiu, în ordinea juridică internă a statelor membre ale Organizației Națiunilor Unite, rezoluțiile Consiliului de Securitate adoptate în temeiul capitolului VII din Carta Națiunilor Unite, în conformitate cu principiile relevante de drept internațional (în special, articolele 25 și 103 din cartă), este inerentă acestui drept, astfel cum este garantat de *jus cogens*.

344 O astfel de limitare este justificată atât de natura deciziilor pe care Consiliul de Securitate este determinat să le adopte în temeiul capitolului VII din Carta Națiunilor Unite, cât și de obiectivul legitim urmărit. În împrejurările speței, interesul reclamanților de a obține audierea pe fond a cauzei lor de către un tribunal nu este suficient pentru a depăși importanța interesului general esențial de menținere a păcii și securității internaționale, în fața unei amenințări identificate clar de către Consiliul de Securitate, în conformitate cu dispozițiile Cartei Națiunilor Unite. În această privință, trebuie să se acorde o importanță considerabilă faptului că, departe de a prevedea măsuri care au o perioadă de aplicare nelimitată sau nedeterminată, rezoluțiile adoptate succesiv de Consiliul de Securitate au prevăzut întotdeauna un mecanism de reexaminare a caracterului adecvat al menținerii măsurilor respective după o perioadă de maxim 12 sau 18 luni (a se vedea punctele 16, 26, 37 și 313 de mai sus).

345 În cele din urmă, Tribunalul consideră că, în absența unei instanțe internaționale care are competența de a controla legalitatea actelor Consiliului de Securitate, crearea unui organism precum Comitetul pentru sancțiuni și posibilitatea, prevăzută de legislație, de a se adresa acestuia în orice moment pentru a obține reexaminarea oricărui caz individual, prin intermediul unei proceduri care implică atât „guvernul solicitat”, cât și „guvernul de identificare” (a se vedea punctele 310 și 311 de mai sus), constituie o altă metodă rezonabilă de a proteja în mod corespunzător drepturile fundamentale ale reclamanților, astfel cum sunt recunoscute de *jus cogens*.

346 Din considerațiile precedente reiese că argumentele reclamanților, întemeiate pe încălcarea pretinsă a dreptului lor la o cale de atac efectivă, trebuie să fie respinse.

347 Având în vedere că niciunul din motivele și niciunul din argumentele reclamanților nu a fost acceptat și că Tribunalul consideră că are suficiente informații, obținute din documentele de la dosar și din precizările părților din cadrul ședinței, acțiunea trebuie să fie respinsă, fără să fie necesar să fie acceptată cererea de audiere a primului reclamant și a Sir Jeremy Greenstock, fost Președinte al Comitetului pentru sancțiuni (a se vedea punctul 199 de mai sus).

Cu privire la cheltuielile de judecată

348 În temeiul articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată la plata cheltuielilor de judecată, în cazul în care cealaltă parte a solicitat acest lucru. În temeiul articolului 87 alineatul (4) din regulamentul menționat, statele membre și instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. În temeiul articolului 87 alineatul (6), în cazul în care nu se pronunță în cauză, Tribunalul stabilește cheltuielile de judecată.

349 Având în vedere împrejurările speței și pretențiile părților, aceste dispoziții ar fi aplicate în mod echitabil prin intermediul unei decizii potrivit căreia reclamanții vor suporta, în afara propriilor cheltuieli de judecată, cheltuielile de judecată ale Consiliului, precum și cele pretinse de Comisie până la data de 10 iulie 2002, inclusiv cheltuielile de judecată aferente procedurii ordonanței președințiale. Regatul Unit și Comisia, aceasta din urmă pentru perioada ulterioară datei de 10 iulie 2002, își vor suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a doua extinsă)

declară și hotărăște:

1) Nu mai este necesar să se pronunțe cu privire la cererile de anulare a Regulamentului (CE) nr. 467/2001 al Consiliului din 6 martie 2001 de interdicere a exportului anumitor mărfuri și servicii către Afganistan, de întărire a interdicției de zbor și de extindere a înghețării fondurilor și a altor resurse financiare în ceea ce-i privește pe talibanii din Afganistan și de abrogare a Regulamentului nr. 337/2000 și a Regulamentului (CE) nr. 2199/2001 al Comisiei din 12 noiembrie 2001 de modificare, pentru a patra oară, a Regulamentului nr. 467/2001.

2) Respinge acțiunea, în măsura în care aceasta este îndreptată împotriva Regulamentului (CE) nr. 881/2002 al Consiliului din 27 mai 2002 de instituire a unor măsuri restrictive specifice împotriva anumitor persoane și entități care au legătură cu Osama ben Laden, cu rețeaua Al-Qaida și cu talibanii și de abrogare a Regulamentului nr. 467/2001.

3) Obligă reclamanții să suporte, în afara propriilor cheltuieli de judecată, cheltuielile de judecată ale Consiliului, precum și cele pretinse de Comisie până la data de 10 iulie 2002, inclusiv cheltuielile de judecată aferente procedurii ordonanței președințiale.

4) Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Comisia, aceasta din urmă pentru perioada ulterioară datei de 10 iulie 2002, își vor suporta propriile cheltuieli de judecată.

Forwood

Pirrung

Mengozi

Meij

Vilaras

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 21 septembrie 2005.

Grefier
H. Jung

Președinte
J. Pirrung